

Päivi Kalliomäki

VAUHTIPAJAN JA DUUNIPAJAN MERKITYS OPISKELIJAN OPINTOJEN ETENEMISEEN TREDUSSA

Opinnäytetyö

Humanistisen alan ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Nuorisokasvatuksen johtamisen ja kehittämisen koulutus
(ylempi amk)

2024

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Yhteisöpedagogi, ylempi AMK
Tekijä	Päivi Kalliomäki
Työn nimi	Vauhtipajan ja Duunipajan merkitys opiskelijan opintojen etenemiseen Tredussa
Toimeksiantaja	Tampereen seudun ammattiopisto Tredu
Vuosi	2024
Sivut	50 sivua, liitteitä 2 sivua
Työn ohjaaja	Katja Komonen

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössä selvitettiin, minkälainen merkitys Vauhtipajalla ja Duunipajalla on opiskelijoiden opintojen etenemiseen. Aiheen valinta nousi oppilaitoksen ajankohtaisesta tavoitteesta vähentää opintojen keskeyttämistä. Mielenkiintoiseksi aiheen tekee se, että näiden tukimuotojen merkitystä ei ole aiemmin selvitetty Tampereen seudun ammatillisessa oppilaitoksessa, Tredussa.

Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus ja menetelmänä käytettiin teemahaastattelua. Aineisto kerättiin haastattelemalla 8 Vauhtipajalla tai Duunipajalla opiskelevaa opiskelijaa. Aineisto analysoitiin teoriaohjaavalla sisällönanalyysillä. Tutkimuskysymykset olivat: Miksi opiskelijat ovat päätyneet Vauhtipajalle tai Duunipajalle opiskelemaan ja mitä merkitystä on opiskelijalle ja opintojen etenemiseen Vauhtipajalla ja Duunipajalla. Haastatteluissa haluttiin kuulla opiskelijoiden kokemuksia.

Keskeisinä tuloksina haastatteluissa nousi esille opiskelijoiden vaikeudet selviytyä normaaliryhmän opinnoista. Opintojen nopea tahti ja vaikeus sekä opiskelijoiden henkilökohtaiset haasteet olivat syitä siirtyä tuetumpaan opiskeluympäristöön. Duunipajan opiskelijoilla väärä alavalinta oli suurena ryhmään siirtymisen syynä. Opintojen etenemiseen positiivisesti vaikuttavina tekijöinä tutkimuksessa tuli esille pajojen henkilökohtaistettu opiskelutahti, riittävä ja oikea-aikainen apu, ohjaus, riittävä aika oppimiseen ja tutut turvalliset aikuiset fyysisessä opiskeluympäristössä. Aineistosta kävi ilmi, että ilman pajojen tarjoamaa tukea opiskelijoiden opinnot olisivat pääosin keskeytyneet. Aineiston perusteella voitiin todeta, että opiskelijoiden opinnot olivat edenneet ja opiskelijoiden tavoitteena on valmistuminen.

Tutkimuksen tuloksia on mahdollista hyödyntää oppilaitoksessa, kun halutaan ennaltaehkäistä opintojen keskeyttämistä ja edesauttaa opintojen etenemistä. Opintoja edistävät opiskeluryhmät, joissa tukea tarvitsevat opiskelijat huomioidaan henkilökohtaisesti. Opiskelijoiden kokemuksia hyödyntämällä voidaan opintoja ja ryhmiä suunnitella oppilaitoksessa joustaviksi.

Asiasanat: opintosuoritukset, erityinen tuki, ammatillinen koulutus, koulutusalat

Degree title	Master of Humanities
Author	Päivi Kalliomäki
Thesis title	The significance of Vauhtipaja and Duunipaja for a student's academic progress at Tredu
Commissioned by	Tredu
Time	2024
Pages	50 pages, 2 pages of appendices
Supervisor	Katja Komonen

ABSTRACT

The thesis examined the significance of Vauhtipaja and Duunipaja for the academic progress of students at Tredu. The choice of topic arose from the institution's current goal of reducing dropout rates. The topic is interesting because the importance of these support forms has not been previously investigated at Tampere vocational school, Tredu.

The thesis is a qualitative study, and the method used was thematic interviews. The data was collected by interviewing eight students studying at either Vauhtipaja or Duunipaja. The data was analyzed using theory-guided content analysis. The research questions were: Why have students chosen to study at Vauhtipaja or Duunipaja, and what is the significance of Vauhtipaja and Duunipaja for the students and their academic progress? The interviews aimed to hear the students' experiences.

The main findings of the interviews revealed that students had difficulties surviving in normal study groups. The fast pace and difficulty of studies, as well as the students' personal challenges, were reasons for moving to a more supported study environment. For Duunipaja students, a wrong choice of field was a major reason for joining the group. Positive factors affecting academic progress highlighted in the study included a personalized study pace, sufficient and timely help, task guidance, ample time for learning, and familiar, safe adults in the physical study environment. The data showed that without the support provided by the workshops, most students' studies would have been interrupted. Based on the data, it could be concluded that students' studies had progressed, and the students aim to graduate.

The results of the study can be utilized in the institution to prevent dropout and promote academic progress. Study groups that consider the individual needs of students requiring support, according to the study, promote learning. By utilizing the students' experiences, studies and groups can be designed flexibly in the institution.

Keywords: study attainments, special support, vocational education, fields of training

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	OPINTOJEN ETENEMINEN AMMATILLISELLA TOISELLA ASTEELLA.....	8
2.1	Opintojen eteneminen.....	8
2.2	Opintojen eteneminen ilmiönä	9
2.3	Aiempi tutkimustieto.....	14
3	VAUHTIPAJA JA DUUNIPAJA TREDUSSA.....	19
3.1	Vauhtipajan toiminta	19
3.2	Duunipajan toiminta	21
3.3	Ohjautuminen Vauhtipajalle ja Duunipajalle	22
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	23
4.1	Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko.....	23
4.2	Tutkimuskysymykset.....	23
4.3	Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä	24
4.4	Aineistonkeruuprosessin eteneminen	26
4.5	Aineisto ja analyysi	28
5	TUTKIMUSTULOKSET	30
5.1	Opiskelu Vauhtipajalla ja Duunipajalla	30
5.2	Merkitys opiskelijalle ja opinnoille	33
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTAA.....	43
6.1	Keskeisimmät tutkimustulokset.....	43
6.2	Pohdintaa	44
6.3	Johtopäätökset	47
6.4	Luotettavuuden arviointi.....	48
6.5	Jatkotutkimusehdotukset	50
	LÄHTEET.....	51

LIITTEET

Liite 1. Haastattelurunko

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aihe on noussut työssäni esiin tulleesta tutkimustarpeesta Tampereen seudun ammattiopistossa Tredussa. Tredun Santalahdentien toimipisteessä on kaksi sellaista opiskelijan opintojen etenemistä tukevaa tukimuotoa, joita ei sellaisenaan ole missään muualla käytössä. Vauhtipajan ja Duunipajan merkitystä opintojen etenemiseen ei ole tutkittu. Vauhtipaja on ravintola- ja cateringalalle tarkoitettu opiskelun tuki. Se on ollut toiminnassa syksystä 2016 lähtien. Duunipaja on toiminut myös jo useamman vuoden ja siellä tarjotaan tukea kaikille palvelualan sekä sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoille. Myös Tredun muista toimipisteistä on tullut opiskelijoita Duunipajalle. Duunipajan kohdalla kohdennetaan tutkimus siihen tukeen, jota se tarjoaa tutkinto-opiskelijoille. Kiinnostavaa on, miten nämä tukimuodot auttavat opiskelijaa etenemään opinnoissa ja saavuttamaan tavoitteet.

Ammatillisen toisen asteen opiskelijoilla on opinnoissaan paljon haasteita, jotka heikentävät opinnoissa etenemistä. Koulussa nämä näkyvät poissaoloina, motivaation puutteena, keskittymisvaikeuksina, terveydentilan ongelmina sekä sosiaalisina ongelmina. Kuvaavaa on myös se, että opiskelijat kokevat opinnoissaan riittämättömyyttä (Salmela-Aro 2022, 3–4).

Jokaiselle opiskelijalle kuuluu ohjaus ja tuki opinnoissa. Ohjauksella tarkoitetaan tukea, jota opiskelija saa käynnissä olevan opiskelun eri vaiheissa. Henkilökohtaistamisella tarkoitetaan suunnitelmaa ja niitä toimia, joilla selvitetään opiskelijan osaaminen ja miten opiskelija tarvittavan osaamisen hankkii. (Ammatillinen koulutus s.a.)

Opintojen etenemistä voidaan tarkastella ainakin kolmesta eri näkökulmasta. Opiskelijan näkökulmasta opintojen eteneminen on asetetun tavoitteen saavuttamista. Opiskelija tavoittelee ammatillisissa opinnoissaan 180 osaamispisteen kokonaisuutta. Tavoitteen saavuttamiseksi on tehty suunnitelma, henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelma, HOKS. (Oph s.a.) Oppilaitoksen näkökulmasta on tärkeää, että opiskelijan opinnot etenevät ja opiskelijalle kertyy osaamispisteitä. Oppilaitokselle nämä kertyneet osaamispisteet tuovat toiminnan rahoitukseen osansa. (Ammatillinen koulutus s.a.) Kolmas näkökulma opintojen etenemiseen tulee opiskelijan taloudellisesta tukemisesta.

Kela seuraa osaamispisteiden kertymistä ja näin opiskelijoiden saama taloudellinen tuki on sidoksissa opintojen etenemiseen. (Kela s.a.)

Opiskelijan opintojen etenemiseen vaikuttavat monet asiat. Niittylahti (2021) on tutkinut opintoihin kiinnittymistä. Niittylahden (2021, 35) mukaan keskeisiä opintoja tukevia tekijöitä ovat opiskelijan kokemus turvallisuus, osallisuus, realistiset odotukset sekä riittävän ajan antaminen opintoihin. Myös opettajan rooli on ratkaiseva. Kun opiskelijalla on sellainen käsitys, että opettaja tuntee hänet, rohkaisee se opiskelijaa opintoihin osallistumiseen. (Niittylahti 2021, 35.)

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia Vauhtipajan ja Duunipajan merkitystä opiskelijan ja opintojen etenemisen kannalta. Tärkeää on selvittää, miten opiskelijat kokevat opiskelun näissä erilaisissa opiskeluympäristöissä. Tutkimuskysymyksinä on, miksi opiskelijat ovat päätyneet näihin ryhmiin opiskelemaan ja mitä merkitystä opintojen etenemisen kannalta on Vauhtipajalla tai Duunipajalla.

Aineistonkeruumenetelmänä käytän puolistrukturoitua teemahaastattelua. Sen avulla on mahdollista kerätä kokemustietoa opiskelijoilta. Valitsen haastateltavia sekä Vauhtipajalta että Duunipajalta. Haastateltavien lukumäärä on 3–4 opiskelijaa kummastakin. Pyrin saamaan eri alojen opiskelijoiden kokemuksia tutkimusaineistoon. Lopputuloksissa ei eritellä eri aloilta tulleiden vastauksia, vaan tulokset esitetään muodossa Tredun opiskelijoiden kokemuksia.

Tutkimuksesta saatua tietoa voidaan hyödyntää oppilaitoksessa. Tällaista tutkimusta ei ole aiemmin tehty ja on tärkeää osoittaa Vauhtipajan ja Duunipajan merkitys Tredun Santalahdentien isossa oppilaitoksessa. Opiskelijoiden näkökulmasta on tärkeää tulosten perusteella miettiä oppimisympäristöjen ja -olosuhteiden merkitystä opintojen etenemiseen. Opetuksessa voidaan jatkossa vielä enemmän kiinnittää huomiota asioihin, jotka edesauttavat opiskelijoiden opintoihin kiinnittymistä. Tutkimuksen tulosten pohjalta koulun johdon on helppompaa osoittaa oikeanlaiset resurssit näiden toimintojen ylläpitämiseen.

2 OPINTOJEN ETENEMINEN AMMATILLISELLA TOISELLA ASTEELLA

2.1 Opintojen eteneminen

Opinnoissa etenemisellä tarkoitetaan sitä tilannetta, kun opiskelijalle kertyy tarvittavia opintosuorituksia. Osaamisen kehittymisen seuranta on toimintaa, jossa koulutuksen järjestäjän edustaja ja opiskelija yhdessä havainnoivat osaamisen kehittymistä suhteessa tavoitteisiin. (Ammatillisen koulutuksen käsitteitä: opinnoissa eteneminen 2023.)

Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on kehittää opiskelijan ammatillista osaamista ja vastata työelämän muuttuviin tarpeisiin sekä edistää yrittäjyyttä. Opetushallitus on määritellyt jokaiselle tutkinnolle tutkintorakenteen ja tutkinnon perusteet. Tutkinnon perusteissa kuvataan jokaisen tutkinnon ammattitaitovaatimukset ja vaadittava osaaminen. Osaamisen arviointi kuvataan myös tutkinnon perusteissa. (Oph s.a.)

Ammatillisessa perustutkinnossa opiskelija saa ammatillisia perusvalmiuksia ja tutustuu erilaisiin työtehtäviin. Opiskelija saa valmiuksia myös yrittäjyyteen ja jatko-opintoihin. Perustutkinto suoritetaan yleensä noin kolmessa vuodessa. Tutkinnossa ammatilliset opinnot jaetaan pakollisiin ja valinnaisiin tutkinnonosiin. Pakolliset tutkinnonosat varmistavat opiskelijalle ammatin keskeisen osaamisen. Valinnaiset ammatilliset tutkinnonosat mahdollistavat osaamisen syventämistä opiskelijan omien tarpeiden mukaan. Yhteiset tutkinnonosat antavat osaamista arjessa selviytymiseen ja valmiuksia jatko-opintoihin. (Opintopolku s.a.)

Ammatillisissa opinnoissa osaaminen osoitetaan näytöissä. Näytöllä tarkoitetaan sellaista opiskelijan toimintaa, jossa hän ensisijaisesti todellisessa työympäristössä osoittaa, miten hyvin hän on saavuttanut ammattitaidon ja keskeisen osaamisen, joka ammatillisen tutkinnon perusteissa määritellään. (Opetus- ja koulutussanasto: näyttö 2021.) Ammattitaito osoitetaan tutkinnon perusteissa määritellyllä tavalla. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä, joka tehdään käytännön työtehtävissä ja -tilanteissa. Tutkinnon perusteissa määritellään myös, millainen näyttöympäristön tulee olla. Täydentäviä ammattitaidon osoittamistapoja voi olla käytössä, jotta opiskelijoiden arviointi voidaan luotettavasti tehdä. (Oph s.a.) Ammatillisen perustutkinnon on tarkoitus tuottaa

laaja-alaiset perusvalmiudet alan eri tehtäviin. Perustutkinnosta opiskelija saa myös erikoistuneempaa osaamista sekä työelämän edellyttämää ammattitaitoa tuottavaa osaamista. Opetushallitus on linjannut, että ammatillisen koulutuksen tavoitteena on, että opiskelijoista koulutetaan osaavia ammattilaisia. Oppilaitoksissa tuetaan opiskelijoiden kehitystä niin, että heistä kehittyy hyviä, tasapainoisia ja sivistyneitä yhteiskunnan jäseniä. (Oph s.a.)

Ammatillisella toisella asteella perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä. Osaamispisteet kertyvät ammatillisista opinnoista ja yhteisen tutkinnon osan opinnoista. Ammatillisia tutkinnonosia opiskellaan 145 osaamispistettä ja yhteisen tutkinnon osan suuruus on 35 osaamispistettä. Peruskoulusta tuleville opiskelijoille opintoaikaa annetaan kolme vuotta. Opintoajan pituus vaihtelee muilla opiskelijoilla. (Eperusteet s.a.)

2.2 Opintojen eteneminen ilmiönä

Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan tavoitteena on varmistaa jokaiselle nuorelle ammatilliset ja sivistykselliset valmiudet, jotta he voivat siirtyä työelämään tai jatko-opintoihin. Toisen asteen opiskelijoiden opintojen keskeyttämistä vähennetään määrätietoisesti ja jokaiselle opiskelijalle tulee taata opiskelun taidot, motivaatio opintoihin sekä kokemus oman alan löytämisestä. Hallitus myös turvaa ohjelmassa riittävän lähiopetuksen määrän erityisesti oppivelvollisuuskoulutuksessa oleville. Hallituksen ohjelmassa otetaan kantaa myös oppimisen tukeen ja työpaikkaohjaamiseen. (Valtioneuvosto 2023, 86-87.)

Opintojen etenemistä voidaan tarkastella ainakin kolmesta eri näkökulmasta. Näitä ovat opiskelijan, oppilaitoksen ja opintoja taloudellisesti tukevan Kelan näkökulma. Opiskelijan näkökulmasta opintojen eteneminen on asetetun tavoitteen saavuttamista. Opiskelija tavoittelee ammatillisissa opinnoissaan 180 osaamispisteen kokonaisuutta. Tavoitteen saavuttamiseksi laaditaan suunnitelma, henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelma, HOKS. Suunnitelmaa päivitetään opintojen aikana. Opinnot koostuvat ammatillisista opinnoista ja yhteisen tutkinnon osan opinnoista. Ammatillisia opintoja opiskellaan 145 osaamispistettä ja yhteisen tutkinnon osan opintoja 35 osaamispistettä. Yhteisen tutkinnon osan opintojen on tarkoitus vahvistaa opiskelijan työssä ja

omassa elämässään tarvitsemia perustaitoja. Opinnot antavat myös valmiuksia jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Toiselle asteelle ammatillisiin opintoihin yhteisvalinnan kautta tulevalle opiskelijalle annetaan kolme vuotta opiskeluaikaa. Kaikki aiemmin suoritettut tutkintoon sopivat opinnot voidaan tunnistaa ja tunnustaa osaksi opintoja. Myös muuta aiemmin hankittua osaamista voidaan tunnistaa ja tunnustaa opiskelijalle. (Oph s.a.) Jatkuvan haun kautta koulutukseen valituilla opiskelijoilla on osaamista, joka tunnustetaan osaksi opintoja. Heidän opintoaikansa määritellään osaamisen hankkimiseen tarvittavana aikana. (Ammatillinen koulutus s.a.)

Oppilaitoksen näkökulmasta on tärkeää, että opiskelijan opinnot etenevät ja opiskelijalle kertyy osaamispisteitä. Oppilaitokselle kertyneet osaamispisteet tuovat osan toiminnan rahoituksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa ammatillista koulutusta. Rahoitus perustuu perusrahoitukseen, suoritusrahoitukseen ja vaikuttavuusrahoitukseen. Strategiarahoitusta koulutuksen järjestäjän on myös mahdollista saada. (Ammatillinen koulutus s.a.) Suoritusrahoitus tarkoittaa sitä, että oppilaitos saa rahoitusta suoritettujen tutkintojen, osatutkintojen ja tutkintojen osien mukaan. Suoritusrahoituksen tehtävänä on suunnata koulutusta oikein, tehostaa opintoprosesseja ja kannustaa suorittamaan tutkintoja tai niiden osia. Suoritusrahoitus on 20 % koulutuksenjärjestäjän saamasta tuesta. 10 % Ammatillisen koulutuksen saamasta rahoituksesta tulee vaikuttavuusrahoituksesta. Siihen vaikuttavat opiskelijoiden työllistyminen, jatko-opintoihin siirtyminen ja palautteet sekä opiskelijoilta että työelämästä. Suurin osuus rahoituksesta (70 %) tulee perusrahoituksesta. Se perustuu suunniteltuihin opiskelijavuosiin. Rahoitus luo edellytykset sille, että koulutusta voidaan järjestää kaikille opiskelijoille ja kaikille aloille. (Ammatillinen koulutus s.a.)

Kolmas näkökulma opintojen etenemiseen tulee opiskelijan taloudellisesta tukemisesta. Kela seuraa osaamispisteiden kertymistä. Opiskelijoiden saama taloudellinen tuki on sidoksissa opintojen etenemiseen. Kelan mukaan opintojen edistyminen on riittävää, jos päätoimisesti opiskeleva suorittaa opinnot aikana, jolle opintotukea voidaan myöntää. Kela voi myöntää ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevalle tai lukiokoulutuksessa opiskelevalle opintotukea neljän vuoden ajaksi. Tämän jälkeen opiskelijalla on mahdollisuus hakea tukea vielä 12 kuukaudeksi. Kela hyväksyy tiettyjä syitä opintojen hidastumiseen. Näitä ovat esimerkiksi opiskelijan tai hänen läheisensä sairaus, muu

vaikea elämäntilanne tai erityisen laajan opintokokonaisuuden tekeminen.
(Kela s.a.)

Oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 2020 ja sitä täydennettiin 1.8.2021. Siinä todetaan seuraavaa: ” tavoitteena on turvata kaikille elämässä ja yhteiskunnassa tarpeellinen perusosaaminen ja sivistys sekä edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaan. Lisäksi tavoitteena on nostaa koulutus- ja osaamistasoa, kaventaa oppimiseroja ja lisätä koulutuksellista yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja lasten ja nuorten hyvinvointia” (Oppivelvollisuuslaki 1. §). Myös tämän lain vaatimiin tavoitteisiin vastaaminen on koulutuksen tehtävä. Oppivelvollisuuslakia on täydennetty niin, että se koskee kaikkia alle 18-vuotiaita nuoria. Oppivelvollisuus loppuu, kun nuori täyttää 18 vuotta tai aikaisemmin, mikäli hän saa toisen asteen tutkinnon suoritettua. (Oph s.a.) Suomessa on tavoitteena saada koko ikäluokalle toisen asteen koulutus perusopetuksen jälkeen mahdollisimman nopeasti. (Antikainen ym. 2021.)

Ammatillisessa perustutkinnossa opiskelija saa ammatillisia perusvalmiuksia ja tutustuu erilaisiin työtehtäviin. Opiskelija saa valmiuksia myös yrittäjyyteen ja jatko-opintoihin. Perustutkinto suoritetaan yleensä noin kolmessa vuodessa. Tutkinnossa ammatilliset opinnot jaetaan pakollisiin ja valinnaisiin tutkinnonosiin. Pakolliset tutkinnonosat varmistavat opiskelijalle ammatin keskeisen osaamisen. Valinnaiset ammatilliset opinnot mahdollistavat osaamisen syventämistä opiskelijan omien tarpeiden mukaan. Yhteiset tutkinnonosat antavat osaamista arjessa selviytymiseen ja valmiuksia jatko-opintoihin. (Opintopolku.fi s.a.) Ammatillisella toisella asteella opintojen laajuus on 180 osaamispistettä. HOKSiin kirjataan tutkinnonosat, jotka opiskelijan on tarkoitus suorittaa. Aiemmin hankittu osaaminen, tukitoimet ja osaamisen arvioinnin ajankohta kirjataan myös tähän suunnitelmaan. (Opintopolku s.a.) Ammatillisissa opinnoissa osaaminen osoitetaan näytöissä. Näytöllä tarkoitetaan sellaista opiskelijan toimintaa, jossa hän ensisijaisesti todellisessa työympäristössä osoittaa, miten hyvin hän on saavuttanut sellaisen ammattitaidon ja keskeisen osaamisen, joka ammatillisen tutkinnon perusteissa määritellään. (Opetus- ja koulutussanasto: näyttö 2021; Opetus- ja koulutussanasto: näyttöympäristö 2021.)

Tilastokeskuksen (2022) mukaan ammatillisen toisen asteen koulutuksen läpäisy on heikentynyt jo usean vuoden ajan. Läpäisyasteella tarkoitetaan sitä, kuinka suuri osa opiskelijoista suorittaa opinnot tavoiteajassa. Ammatillisen koulutuksen tavoiteajassa suoritti 60 % opiskelijoista. (Tilastokeskus 2022.)

Opetushallitus on määritellyt opintojen väliaikaiseen keskeyttämiseen oikeutavat syyt. Näitä ovat asevelvollisuus ja siihen rinnastettavat syyt, sairausloma, asevelvollisuus ja siihen rinnastettavat syyt, äitiys-, isyys- tai vanhempainraha-aika tai perusteltu muu syy. Opiskelijalla on oikeus palata opintoihin ja suorittaa loppuun tutkintonsa. (Oph s.a.)

Amisbarometrin (2022) mukaan nuorista opiskelijoista opintojen keskeyttämisistä harkitsevilla syitä oli useita. Alan ja opiskelun kiinnostavuus oli suurin tekijä. Myös opetuksen laatu, oppimisvaikeudet, terveydelliset syyt sekä elämäntilanteessa tapahtunut merkittävä muutos olivat syitä opintojen keskeyttämisistä harkitsevilla. (Amisbarometri 2022, 4.)

Tilastokeskuksen (2022) mukaan vuonna 2020 ammatillisen perustutkintokoulutuksen keskeytti 13,3 % opiskelijoista. Vuonna 2017 opintonsa aloittaneista toisen asteen perustutkinto-opiskelijoista 60 % suoritti opinnot tavoiteajassa. 40 % opiskelijoista opiskeli hitaammin tai keskeytti opinnot. Koronavuonna 2020 ammatillisen toisen asteen opintojen keskeyttäminen lisääntyi sekä opiskelijoiden valmistuminen hidastui. Opiskelijoiden työssäkäynti väheni myös kyseisenä vuonna. (Tilastokeskus 2022.) Vuonna 2021 aloittaneista ensimmäisen vuoden opiskelijoista opinnot keskeytti 10,7 prosenttia lukuvuonna 2021–2022. Tämä on lähes 59 000 opiskelijaa. Lukuvuonna 2021–2022 tutkintoon johtavan koulutuksen keskeytti yhteensä lähes 150 000 opiskelijaa. Palvelu-aloilla keskeyttämisprosentti oli 13,7. Tampereella tutkintoon johtavan koulutuksen keskeytti kokonaan 9,7 % opiskelijoista. (Tilastokeskus s.a.)

Toisen asteen opiskelijoilla on opinnoissaan paljon haasteita, jotka heikentävät opinnoissa etenemistä. Hankaluuksia opinnoissa aiheuttavat mm. lukivaikeudet, keskittymisen ja tarkkaavaisuuden haasteet, autismikirjon ja mielen-terveyden haasteet, toiminnanohjauksen haasteet sekä sairauksien ja vammojen vaikutukset. (Lops 2021.)

Tuki ammatillisessa koulutuksessa tarkoittaa vuorovaikutukseen perustuvaa toimintaa. Tuen tarkoituksena on opiskelijan oppimisen, opiskelun ja hyvinvoinnin edistäminen. (Ammatillisen koulutuksen käsitteitä: tuki 2023.)

Jokaiselle opiskelijalle kuuluu ohjaus ja tuki opinnoissa. Ohjauksella tarkoitetaan tukea, jota opiskelija saa käynnissä olevan opiskelun eri vaiheissa. Tukea opiskelija saa opettajilta sekä muulta henkilökunnalta. (Ammatillinen koulutus s.a.) Henkilökohtaistamisella tarkoitetaan suunnitelmaa ja niitä toimia, joilla selvitetään opiskelijan osaaminen ja miten opiskelija tarvittavan osaamisen hankkii. Myös tarvittavat ohjaus- ja tukitoimet kirjataan tähän suunnitelmaan. (Ammatillinen koulutus s.a.) Ammatillisessa koulutuksessa jokaisella opiskelijalla on oikeus saada erityistä tai vaativaa erityistä tukea opiskelijan omien tarpeiden mukaisesti (Oph s.a).

Jos ammatillisen oppilaitoksen opiskelijalla on haasteita opinnoissaan, voidaan hänelle laatia erityisen tuen suunnitelma, ETS. Ammatillisella toisella asteella erityisellä tuella tarkoitetaan sellaista pedagogista tukea, joka on opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista tukea, joka mahdollistaa opinnoissa etenemisen. Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa sellaisen ammattitaidon ja osaamisen, joka tutkinnon perusteissa kuvataan. (Oph s.a. ; Laki ammatillisesta koulutuksesta 64. §.) Erityisen tuen suunnitelma voidaan laatia heti opintojen alussa tai sen tarve voi tulla esille opintojen aikana. Syynä on usein se, että opinnot eivät etene odotetusti tai opiskelijalla on jokin henkilökohtainen syy opintojen hidastumiseen. (Erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa s.a, 5–6.)

Erityisen tuen tarkoituksena on, että jokainen opiskelija saa yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet ja tasa-arvoiset mahdollisuudet elämiseen. Moniammatillista yhteistyötä ja kokonaiskuntoutuksellista työtettä hyödynnetään opiskelijan ja oppimisen tukemiseen. Opiskelijan hyvinvointia tuetaan fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisen hyvinvoinnin osalta. (Erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa s.a, 1.) Jos pedagogiset järjestelyt ja tiivis tuki opinnoissa ei riitä ja opiskelija ei saavuta tutkinnon ammattitaitovaatimuksia tyydyttävä 1 tason arviointikriteerien mukaisesti, voidaan opiskelijan osaamisen arviointia mukauttaa. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan valmiudet ja tavoitteet. Arviointia mukautetaan vain niiltä osin kuin se on välttämätöntä. (Erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa s.a, 4.)

Osaamisen hankkimisessa käytetään erilaisia menetelmiä, jotta opiskelija saavuttaa tavoitteena olevan osaamisen. Monipuoliset pedagogiset menetelmät ja yksilöllisesti suunniteltu erityinen tuki ovat opiskelijan oikeuksia, kun hänellä on erityisen tuen suunnitelma ja päätös. Osaamisen hankkiminen kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen suunnitelmaan. (Erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa s.a, 2.)

2.3 Aiempi tutkimustieto

Opiskelijan opintojen etenemiseen vaikuttavat monet asiat. Niittylahti (2021) on tutkinut opintoihin kiinnittymistä. Koulussa kavereiden merkitys on suuri, samoin vertaisryhmään kuulumisen tuottaa positiivista asennoitumista koulua kohtaan. (Niittylahti 2021, 36). Opintoihin kiinnittyminen esitetään sekä yksilön kiinnittymisenä että yhteisön jäseneksi kiinnittymisenä (Mäkinen & Annala 2011, 61). Opintoja tukevia tekijöitä ovat opiskelijan kokemus turvallisuus, osallisuus, realistiset odotukset sekä riittävän ajan antaminen opintoihin (Niittylahti 2021, 62). Myös opettajan rooli on ratkaiseva. Kun opiskelijalla on sellainen käsitys, että opettaja tuntee hänet, rohkaisee se opiskelijaa opintoihin osallistumiseen. (Niittylahti 2021, 35.)

Opintoihin kiinnittymisessä on huomioitava sekä yksilön ominaisuudet ja aktiivinen toiminta että opiskelijayhteisön ja opiskelijan oman elämän tuomat mahdollisuudet opintoihin kiinnittymiseen. Yksittäisen opiskelijan kohdalla minäpystyvyys, tunteet, hyvinvointi ja tunne siitä, että kuuluu johonkin, vaikuttavat kiinnittymiseen. Opiskelijan kiinnittymistä edesauttavat kyvyt ja ominaisuudet vaihtelevat. (Niittylahti ym. 2019, 12.)

Opiskelijan perhetilanne, terveys ja hyvinvointi sekä vapaa-ajan vietto vaikuttavat kiinnittymiseen. Varsinkin ensimmäisenä kouluvuotena perheen antama kannustus ja koulunkäynnin seuraaminen ovat merkittäviä tekijöitä. (Niittylahti ym. 2019, 16–17.) Kouluterveyskyselyn (2017) mukaan 7 % nuorista ei keskustellut koulunkäynnistä huoltajien kanssa. Tästä ryhmästä oli koulunsa keskeyttäneitä merkittävä osa. (Niittylahti ym. 2019, 17.)

Tutkimukset korostavat, että opintoihin kiinnittyminen on ilmiö, johon oppilaitoksissa voidaan vaikuttaa. Yhteisötasolla opintoihin kiinnittymistä edistää toimintakulttuuri, joka kannustaa yhteisöllisyyteen. Riittävä tuki opinnoissa ja oikea-aikainen ohjaus kiinnittävät osaltaan opintoihin. Myös riittävä haasteellisuus opinnoissa on kiinnittymistä edistävä tekijä. Opintoihin kiinnittyminen on koko oppilaitoksen asia. Vastuu tästä koskee koko oppilaitoksen henkilökuntaa. (Niittyalahti ym. 2019, 12–13.) Salmi (2022) toteaa, että oikea-aikainen tuki saa opiskelijan opinnot etenemään. Oppimisvaikeudet eivät lannista opiskelijoita, vaikka opintoihin menisi suunniteltua enemmän aikaa. Kun opiskelijalle tulee tunne, että hän selviää annetuista tehtävistä, voi suhtautuminen opintoihin muuttua positiivisemmaksi ja se kiinnittää opiskelijaa opintoihin. (Salmi 2022, 10.)

Niittyalahden ym. (2019, 17) mukaan ryhmän tuki ja kaverit ovat tärkeitä asioita koulussa. Nuorten itseohjautuvuus ja ongelmanratkaisutaidot ovat vasta kehittymässä, ryhmä ja kaverit auttavat näiden taitojen oppimisessa. Samoin sosiaaliset taidot ja yhteisöllisen oppimisen taidot ovat vasta kehittymässä, jonka vuoksi esimerkiksi ryhmätyöt onnistuvat parhaiten tutussa ryhmässä. (Niittyalahti ym. 2019, 18–21.) Opintoihin kiinnittyminen on jokaisen opiskelijan kohdalla luonteeltaan muuntuvaa. Oppilaitoksessa voidaan oikeilla toimilla vaikuttaa kiinnittymiseen. (Niittyalahti ym. 2019, 12.)

Opinnot ovat siirtyneet suurelta osin työpaikoille, ei enää riitä, että siellä opitaan vain työtehtäviä. Nuoret tarvitsevat aikaa myös kasvulle ja kehittymiselle opiskelijana. (Niittyalahti ym. 2019, 20.) Ammatillisen koulutuksen uudistus on siirtänyt koulutusta työpaikoille. Tutkimuksen, johon kerättiin tietoa työpaikoilta vuonna 2019, aineisto osoitti, että 40 prosentilla työpaikoista ei ole riittävästi resurssia opiskelijoiden ohjaamiseen ja arviointiin. Eniten työpaikoilla tarvittiin tukea, kun ohjauksessa oli kieli- ja kulttuuritaustaltaan erilaisia opiskelijoita. Puolet vastaajista kertoi, että erityistä tukea tarvitsevien ohjaamiseen ei ole riittävä osaamista. Palvelualoilla koettiin teollisuusaloja useammin, että valmiudet erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden ohjaamiseen riittävät työpaikalla. Työelämään kiinnittymistä lisää se, että työpaikalla on mahdollisuuksia tarjota työssäoppimiskokemuksia opiskelijoille, jotka tulevat erilaisista lähtö-

kohdista. Työtehtäviä muokkaamalla ja opiskelijan huomiointi työpäivän aikana voi olla tukea tarvitsevalle opiskelijalle riittävä tuki. (Airila ym. 2019, 30–37.)

Puoliväli (2023) on havainnut, että turvallinen oppimisympäristö lisää opiskelijoiden motivaatiota, kiinnittää opintoihin ja opiskelijat saavat suoritettua suunnitellut opinnot. Turvallinen oppimisympäristö saa myös opiskelijat suuntaamaan kohti työelämää. (Puoliväli 2023, 37–38.) Piispanen (2008) oppimisympäristöön liittyvässä tutkimuksessa todetaan, että hyvällä ilmapiirillä on keskeinen merkitys oppimismotivaatioon. Eri ikäiset oppijat määrittelevät hyvän ilmapiirin eritavoin. Ilmapiirillä on suuri vaikutus sekä oppijoiden että opettajien ja opetus- ja ohjaushenkilöstön keskinäiseen vuorovaikutukseen. Hyvään oppimisympäristöön liittyy kiireettömyys, joka tukee myös jokaisen omaa kasvua oppimisen lisäksi. (Piispanen 2008, 143–146.) Oppimisympäristöllä on merkitystä siihen, miten opiskelijat sitoutuvat opintoihin. Ilmapiirin vaikutus ja se, miten opiskelija kokee tulleensa kohdatuksi koulupäivän aikana, vaikuttaa opintojen etenemiseen. (Salmi 2022, 10.)

Nuorten elämämaailmassa kiinnittyminen opintoihin liittyy myös elämäntilanteeseen. Samoin ulkoiset odotukset ja opiskelijan omat tavoitteet vaikuttavat kiinnittymiseen. Menestymisen ja nopean valmistumisen odotukset ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat heikentävästi opiskelijoiden jaksamiseen. (Kipponen & Annala 2016, 15.) Nuori elää kodin, koulun ja vertaisten ja vapaa-ajan maailmoissa. Muiden maailmojen paineet aiheuttavat haasteita koulun maailmassa. Ruutu & Jahnukainen toteavat, että yksilöön kohdistuva tuki ei ratkaise eri yhteisöissä olevia haasteita. Nuoren eri maailmoja yhdistävät tukitoimet auttaisivat myös opinnoissa. (Ruutu & Jahnukainen 2024, 20.)

Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan osalla nuorista hyvinvointia kuormittaa sairastelu, ahdistuneisuus, kiusaaminen ja sosiaalisten tilanteiden pelko. Lukion ja ammatillisten oppilaitosten ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoista noin joka neljäs koki terveydentilansa huonoksi tai keskinkertaiseksi. Sairaspoissaolot ovat lisääntyneet ja ahdistuneisuus ei ole vähentynyt koronapandemian jälkeen. Noin kolmannes ammatillisten oppilaitosten työistä koki vaikeaa tai kohtalaista ahdistuneisuutta. Opettajien taholta kiusaamista koki 8 % ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista. (Kouluterveyskysely 2023.)

Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan 24,5 prosentilla opiskelijoista on melko paljon tai erittäin paljon vaikeuksia opetuksen seuraamisessa. 24,5 % ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä. 42,8 prosentilla on hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa, mutta 7,6 %:lla on keskusteluvaikeuksia heidän kanssaan. 21,4 % kokee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta. (Kouluterveyskysely 2023.)

Salmela-Aro (2022, 3–4) on todennut, että varsinkin tyttöjen koulu-uupumus on korkeampi kuin koskaan aiemmin. Kuvaavaa on myös se, että opiskelijat kokevat opinnoissaan riittämättömyyttä. Koulun pitäisi olla opiskelijoille turvallinen paikka, mutta opiskelijat kokevat, että näin ei ole. Motivaatio ja opiskelu laskivat opiskelijoilla pandemian aikana, ja ne eivät ole palautuneet ennen pandemiaa olevalle tasolle. (Salmela-Aro 2022, 3– 4.)

Uupuminen ja mielenterveyden ongelmat opiskelijoiden keskuudessa ovat yleisiä opintojen etenemiseen vaikuttavia asioita (Oph s.a). Vuonna 2021 tehdyn tutkimuksen mukaan suurimmat nuorten hyvinvointia heikentävät asiat opinnoissa olivat mielenterveyden ongelmat, poissaolot, opiskeluvaikeudet, yksinäisyys ja arjenhallinnan haasteet. Ammatillisissa opinnoissa 77 % piti koulunkäynnistä paljon tai hyvin paljon. Opiskelijoista 17 % koki, että heitä oli ohjattu väärälle alalle. (Katsaus nuorten hyvinvointiin 2023, 4.) Nuorilla aiheuttaa eniten epävarmuutta oma tulevaisuus, työn saanti ja opiskelu (Kivijärvi & Myllyniemi 2022, 30). Kipponen & Annala (2016) tutkivat opintoihin kiinnittymistä ja opiskelijan elämämaailmaa. Tutkimuksessa todettiin, että jaksamisen ongelmista opiskelijat pyrkivät selviytymään keventämällä opintoja, vähentämällä omaa vapaa-aikaansa, pienentämällä sosiaalisin suhteisiin käytettyä aikaa ja vähentämällä nukkumista. Opiskelijat ilmaisivat myös epävarmuutensa osaamisestaan. He pelkäsivät, että oma osaaminen ei riitä siihen, että annetut tavoitteet tulisi saavutettua. Myös työssäkäynti opintojen ohella oli kuormitusta lisäävä tekijä, mikäli työn tekeminen johtui taloudellisesta pakosta. (Kipponen & Annala 2016, 10–14.)

Komonen (2012) on tarkastellut koulutuksellista syrjäytymistä. Jo aloitettujen opintojen keskeyttäminen tulkitaan koulutukselliseksi syrjäytymiseksi. Keskeyttäminen tulkitaan usein epäonnistumiseksi ja tällaiset opiskelijat on myös

käsitteellistetty normaalielämänkulun poikkeustapauksiksi. On voitu myös todeta, että nuori ei halua osallistua yhteiskunnan toimintaan. Koulutuksen ulkopuolella oleminen voidaan tulkita opiskelijan elämänhallinnan puuttumisena. Opintojen keskeyttäminen voi olla joskus myös positiivinen koulutusvalinta. (Komonen 2012, 32–35.) Koulutuksen keskeyttäminen ei tarkoita samaa kuin koulukielteisyys. Keskeyttäminen voi näyttäytyä oman paikan etsimisenä monien koulutusmahdollisuuksien joukosta. Karsiutuminen ensisijaisesta koulutustavoitteesta voi johtaa opintojen keskeyttämiseen. (Antikainen ym. 2021, 330.)

Koulutukseen osallistumisessa on kyse myös siitä, että opiskelija saa kokemusta yhteenkuuluvuudesta ja opiskelun merkityksestä hänen elämänsä kuunsa (Komonen 2021, 36). Erittäin tai melko kiinteästi koulu- tai työyhteisöön koki kuuluvansa 67 % nuorista, joita haastateltiin vuonna 2022 (Kivijärvi & Myllyniemi 2022, 69).

Koulutuksen keskeyttäminen näyttäytyy ongelmana yhteiskunnan tehokkaan toiminnan kannalta. Kouluttamattomuus heikentää yhteiskunnan kilpailukykyä. Työvoiman saatavuudesta ja riittävydestä sekä julkisen talouden tilasta voi tulla huolta. Nuoren kannalta koulutuksen keskeyttäminen voi olla myöhemmin myös työn ulkopuolelle joutumista ja syrjäytymistä kansalaisuudesta ja yhteiskunnan arvoista ja normeista. (Komonen 2012, 33–34; Antikainen ym. 2021, 329.)

On myös pohdittu, onko koulutuksen keskeyttäminen, koulutuksellinen syrjäytyminen ainoastaan yksilön ongelma. Kasvatuksen ja ohjauksen osalta voidaan tässä tapauksessa miettiä, onko kouluinstituutio kykenevä kohtaamaan erilaiset oppijat ja eri kulttuureista tulevat opiskelijat. Heikoimmassa asemassa ovat sellaiset opiskelijat, joiden koulupolulla on ollut oppimisen haasteita tai oman elämän hallinta esimerkiksi päihteidenkäytön tai mielenterveyteen liittyvien asioiden vuoksi on ollut vaikeaa. Jos tähän liittyy vielä ylisukupolvista huono-osaisuutta, opiskelijan opintojen etenemisen ennuste on heikko. (Antikainen ym. 2021, 334.)

Kajastus (2024) on tutkinut opiskelijoiden alanvaihtoaikeita ja toteaa, että 25 prosentilla opiskelijoista on ollut ajatus vaihtaa alaa. Erityisesti alanvaihtoa

miettivät sellaiset opiskelijat, jotka kokevat erillisyyttä lähipiiristään tai opiskeluyhteisöstään. Näillä opiskelijoilla on kontaktien luominen toisten kanssa todella vaikeaa, ystävyyssuhteiden luominen vaikeaa ja he kokevat, että muut eivät halua heidän seuraa. (Kajastus 2024, 42–46.) Kajastus toteaa, että oppimisen tukeminen vahvistaa opiskelijoiden merkityksellisyyden kokemista. Opiskelijoille voidaan tehdä yksilöllisiä ratkaisuja opetuksessa ja osallistamisessa opiskeluun. Opiskelijoille pyritään mahdollistamaan omannäköinen opintopolku tuen joustavia mahdollisuuksia käyttämällä. (Kajastus 2024, 48.)

3 VAUHTIPAJA JA DUUNIPAJA TREDUSSA

3.1 Vauhtipajan toiminta

Tampereen seudun ammattiopistossa, Tredussa opiskelee vuositasolla noin 17000 opiskelijaa. Näistä yli kolmetuhatta opiskelee Pyynikin kampuksella Santalahdentiellä. (TREDU s.a.) Ravintola- ja cateringalalla opiskelee noin 500 opiskelijaa (Lehtonen 2024). Opiskelijat ovat sekä nuoria oppivelvollisia, juuri peruskoulunsa päättäneitä, että jo aikuisia opiskelijoita. Tredussa Santalahdentiellä on käytössä integroitu erityisopetus, pienryhmät, treenaamot ja varhainen tuki, jotka auttavat opiskelijoita opinnoissa. (TREDU s.a.) Vauhtipaja on tarkoitettu kokki- ja tarjoilijaopiskelijoille.

Vauhtipaja on ravintola- ja cateringalalle kehitetty tukimuoto, joka on käynnistynyt 2016. Sen tarkoituksena on tukea ammatillista opiskelua ja ehkäistä opintojen keskeyttämistä. Vauhtipajan toimintaa kehitti aluksi kaksi erityisopettajaa, jotka toimivat työparina. Nykyään Vauhtipajassa on kerrallaan yksi opettaja, joka ohjaa koko ryhmää. Neljä opettajaa vuorottelee Vauhtipajan opettajana. 1.2.2024 Vauhtipajassa aloitti ammatillinen ohjaaja opettajan työparina. Vauhtipaja on ryhmä, johon opiskelijat voivat tulla missä tahansa opintojen vaiheessa. Opiskelijat, joiden opinnot ovat keskeytyneet aiemmin, voivat palata opintojen pariin Vauhtipajalla aloittaen. Suurelle osalle Vauhtipajan opiskelijoista on laadittu erityisen tuen suunnitelma, mutta se ei kuitenkaan ole edellytys ryhmään pääsemiseksi. Vauhtipajalle ohjaututaan omaopettajan, oppilaanohjaajan tai oppilaitoksen kuraattorin suosituksesta. Vauhtipaja toimii ns. nonstop-periaatteella ja se pyrkii tarjoamaan opiskelijalle opiskelupaikan heti, kun tarve ilmenee.

Vauhtipajalla opiskellaan työvaltaisesti ja samassa ryhmässä on eri tutkinnon-osien opiskelijoita. Jokainen opiskelija saa hänellä menossa olevaan tutkinnonosaan sopivia harjoitustehtäviä. Ryhmässä voi olla juuri opintonsa aloittaneita ja pian valmistumassa olevia opiskelijoita. Opettajalle tämä aiheuttaa melkoisen haasteen, mutta työ on kokemuksen mukaan palkitsevaa. (Lehtonen 2024.)

Opiskelijat harjaantuvat työtehtävissä kukin omaan tahtiinsa. Jokaiselle laaditaan henkilökohtainen suunnitelma Vauhtipajalla opiskeluun. Jokaisella on henkilökohtaiset, etukäteen suunnitellut työajat, etenemistahti sekä suunnitelma muista opinnoista Vauhtipajakson ajalle. Suurimmalle osalle sopiva opiskelumäärä on neljänä päivänä viikossa olevat Vauhtipajatunnit. Kun tutkinnonosan ammattitaitovaatimukset on saavutettu, opiskelija voi tehdä ammattiosaamisen näytön. Vauhtipajalla opiskelijat ovat eripituisia aikoja henkilökohtaisen suunnitelmansa mukaan. Opiskelijoita on ollut yhdestä viikosta aina kahteen vuoteen asti suorittamassa ammatillisia opintojaan.

Vauhtipajan tavoitteena on antaa turvallinen oppimisympäristö haastavassa tilanteessa oleville opiskelijoille. Muutaman opiskelijan kanssa on päästy työpaikalla tapahtuvan oppimisen jaksolla tukemaan opiskelijan *työssäoppimisen* aloitusta työpaikalla. Tavoitteena on myös se, että jonkin aikaa Vauhtipajalla oltuaan opiskelijat olisivat saaneet valmiuksia omien opintojensa eteenpäin saamiseen. Vauhtipajalta on valmiuksien kartuttua tarkoitus siirtyä alkuperäiseen tai muuhun soveltuvaan ryhmään opiskelemaan.

Vuosittain Vauhtipajalla on opiskellut 50–78 opiskelijaa. Opiskelijoita on siirtynyt takaisin alkuperäiseen opiskelijaryhmään, opiskelijoita on päässyt työelämässä tapahtuvan oppimisen jaksolle, on suoritettu tutkinnonosien näyttöjä ja opiskelijoita on myös valmistunut Vauhtipajakson päätteeksi. Muutamia opiskelijoita on siirtynyt toiseen oppilaitokseen, ammatilliseen erityisammattioppilaitokseen. On myös ollut muutamia opiskelijoita, jotka ovat keskeyttäneet opinnot tai jopa eronneet oppilaitoksesta. (Lehtonen 2024.)

Vauhtipajan toiminnan aikana on todettu, että suurin osa siellä opiskelevista opiskelijoista saa opintojaan etenemään. Osa siirtyy takaisin alkuperäisen ryhmän mukaan, osa siirtyy työelämään, työelämässä oppimisen jaksolle. On myös opiskelijoita, jotka opiskelevat useamman tutkinnonosan Vauhtipajalla.

Kouluympäristössä opiskelu on ollut muutamille opiskelijoille edellytys opiskeluun ja opintojen etenemiseen. (Lehtonen 2024.)

Vauhtipajatoimintaa ovat muutamat tutkintoalat yrittäneet kopioida, mutta toiminnassa näitä ei (2023, joulukuu) Tredussa ole. Tutustujia Vauhtipajalla on käynyt monesta eri oppilaitoksesta, mutta tiedossa ei ole, että tämänkaltaista toimintaa olisi muissa oppilaitoksissa.

3.2 Duunipajan toiminta

Tredussa Santalahdentiellä Duunipajaan voi ohjautua opiskelijoita kaikilta tutkintoaloilta. Duunipajalla etsitään oikeaa alaa sekä opiskellaan yhteisen tutkinnon osan opintoja. Opiskelijoilla on paljon erilaisia hankaluuksia. Koulussa nämä näkyvät poissaoloina, motivaation puutteena, keskittymisvaikeuksina, terveydentilan ongelmina sekä sosiaalisina ongelmina. Duunipajalla suurella osalla opiskelijoista on erityisen tuen suunnitelma. Erityisen tuen suunnitelmia pajaryhmien opiskelijoilla on paljon verrattuna tavalliseen opiskelijaryhmään. (Jaatinen 2024.)

Duunipajan toiminta Tredussa Santalahdentiellä on alkanut 2021. Duunipajassa työskentelee yksi erityisopettaja, jolla on myös oppilaanohjauksen pätevyys. Hänen lisäksi siellä työskentelee yksi ammatinopettaja ja yksi ammatillinen ohjaaja. Tällä hetkellä siellä toimitaan Opiskelijan äänellä-projektin mukaan. Sen tarkoituksena on tukea oppivelvollisuuslain piiriin kuuluvien opiskelijoiden mahdollisuutta opiskella tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. Osaamidentiteetti sekä arjen- ja elämänhallintataitojen vahvistaminen kuuluvat Duunipajan tehtäviin. Jokaiselle tehdään toimintakykyyn sopeutettu opiskelusuunnitelma. (Duunipajat s.a.; Jaatinen 2024.)

Duunipajan tavoitteena on, että opiskelijan opiskeluvalmiudet ja arjenhallintataidot kehittyvät. Myös kiinnittyminen ammatillisiin opintoihin ja opintojen keskeyttämisen ehkäisy ovat Duunipajan tärkeitä tavoitteita. (Jaatinen 2024.)

Duunipajassa opiskelijat opettelevat säännöllistä koulunkäyntiä. Opiskelijoilla on henkilökohtainen lukujärjestys, jota he noudattavat. Pääsääntöisesti opiskelijan koulupäivät ovat neljän tunnin mittaisia, pääosalla koulupäivä ajoittuu kello 10–14. Opiskelija ei itse määritellyt koulupäiviään vaan ne suunniteltiin

usein yhdessä moniammatillisesti koulun henkilökunnan kanssa (Jaatinen 2024).

Suuri osa Duunipajan opiskelijoista miettii itselleen sopivaa opiskeltavaa alaa. Siinä samalla he edistävät opintojaan opiskelemalla yhteisen tutkinnonosan sisältöjä. Esimerkiksi englantia, ruotsia ja matematiikkaa opetetaan pienryhmälle Duunipajalla. Muita tämän tutkinnonosan opintoja opiskellaan verkkokurssien avulla. Duunipajalla on aina paikalla vähintään yksi työntekijä ohjauksessa opiskelua.

Duunipajalta tehdään tutustumiskäyntejä ja koulutuskokeiluja oikean alan löytämiseksi. Työntekijät tukevat opiskelijoiden kiinnostuksen kohteiden etsintää. Opiskelijoita autetaan myös hakemuksien tekemisessä.

Duunipajan opiskelijoilla on myös mahdollisuus osallistua jonkin heitä kiinnostavan tutkintoalan koulutukseen. He voivat edetä tutkintoalan ryhmän mukana ja suorittaa opintokokonaisuuden. Yleensä tällaiset opiskelijat pääsevät halutessaan siirtymään ko. tutkintoalalle ja jatkamaan opintojaan siellä.

Lukukaudella 2022–2023 Duunipajalla oli 75 opiskelijaa. Opiskelu-aika vaihteli yhdestä kuukaudesta koko lukukauteen. Näistä opiskelijoista pääsi yhteisväylän (2023) kautta 25 opiskelijaa uudelle alalle. Esimerkiksi lokakuussa 2023 Duunipajalla oli 25 opiskelijaa. (Jaatinen 2024.)

3.3 Ohjautuminen Vauhtipajalle ja Duunipajalle

Varhaisella tuella Tredussa tarkoitetaan opiskeluun liittyvien vaikeuksien tunnistamista varhaisessa vaiheessa. Vaikeudet otetaan puheeksi opiskelijan ja huoltajan kanssa ja yhdessä oppilaitoksen toimijoiden kanssa haetaan ratkaisuja vaikeuksiin, Varhainen tuki tarkoittaa Tredussa opiskelijasta välittämistä. (Tredus a) Vauhtipajalle sekä Duunipajaan opiskelijat ohjautuvat yleensä varhaisen tuen keskustelujen myötä. Omaopettaja, kuraattori tai oppilaanohjaaja antavat suosituksen siirtymisestä. Jos ryhmässä on tilaa, siirto tehdään heti.

Vauhtipaja on tarkoitettu sellaisille opiskelijoille, jotka jostain syystä eivät pysty opiskelemaan oman ryhmänsä mukana. Tyypillisimpiä syitä Vauhtipajalle siir-

tymiseen ovat poissaolot koulusta, pitkät sairauslomat, terveydelliset syyt, työpaikalla tapahtuvan oppimisen haasteet, elämäntilanteen ja arjenhallintataitojen haasteet.

Duunipajalle opiskelijat ohjautuvat myös varhaisen tuen toimijoiden aloitteesta. Yleisimmät syyt Duunipajalle siirtymiseen liittyvät siihen, että opiskelija ei ole kiinnostunut siitä tutkintoalasta, jota hän on ollut opiskelemaan. Keskeytynyt työssäoppiminen, terveydelliset syyt, ja yksilöllinen opiskelupolku ovat myös syitä Duunipajalle siirtymiseen. (Jaatinen 2024.)

Aiemmin tehty tutkimus Tampereen seudun ammattioppilaitoksen Duunipajoista kohdistui kuntakokeilun asiakkaisiin, joilla ei ollut opiskelu- tai työpaikkaa. Tutkimuksessa mainittiin, että Duunipajoille haetaan jatkuvan haun kautta. (Elo & Viitanen 2023, 19.) Tällä hetkellä Santalahdentien toimipisteen Duunipajalle opiskelijat ohjautuvat varhaisen tuen kautta ja opiskelijat ovat jo valmiiksi Tredun opiskelijoita (Jaatinen 2024).

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

4.1 Tutkimuksen kohde ja kohdejoukko

Tutkimuksen kohteena on Vauhtipajan ja Duunipajan merkitys opiskelijalle sekä opintojen etenemiselle. Tutkimuksen kohdejoukkona ovat opiskelijat, jotka opiskelevat joko Vauhtipajalla tai Duunipajalla. Haastateltavat olivat iältään 16–21-vuotiaita. Kaksi näistä oli oppivelvollisuusikäisiä. Tutkimuksen toteutus käynnistyi tutkimusluvan hakemisella. Tampereen kaupungilla on ohjeistus luvan hakemiseen. Sähköisten lomakkeiden täyttäminen oli selkeää ja tarvittavat liitteet kerrottiin ohjeistuksessa. Hakemuksen lähettämisestä hie- man yli viikon kuluttua tuli päätös, että tutkimuslupa on hyväksytty.

4.2 Tutkimuskysymykset

Tutkimuksella halutaan selvittää, mitkä ovat niitä tekijöitä, jotka auttavat opiskelijaa saamaan opintojaan eteenpäin. Tässä tutkitaan, millainen merkitys Vauhtipajalla ja Duunipajalla on opiskelijan opintojen etenemiseen.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Miksi opiskelijat ovat päätyneet Vauhtipajalle tai Duunipajalle opiskelemaan?
2. Mitä merkitystä opiskelijalle ja opintojen etenemiseen on Vauhtipajalla ja Duunipajalla?

Tutkimuskysymykset toimivat pohjana haastattelurungon laatimisessa. Kysymysten avulla pyritään selvittämään syitä, miksi opiskelijat ovat pajaryhmissä opiskelemassa ja mitä eroa opiskelussa on normaaliryhmässä opiskeluun.

4.3 Tutkimusote ja aineistonkeruumenetelmä

Tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisiä piirteitä on, että aineisto kootaan todellisissa tilanteissa. Aineisto kerätään ihmisiltä ja apuna voidaan käyttää lomakkeita tai testejä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa on myös tarkoitus löytää odottamattomia seikkoja. Aineiston hankinnassa käytetään teemahaastatteluja tai muita menetelmiä, joissa haastateltavan näkökulmat pääsevät esille. Kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaiseksi ja tapauksia käsitellään ainutlaatuisina. (Hirsjärvi ym. 2015, 164.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa keskitytään tutkimaan tutkittavien ajatuksia, käsityksiä ja tulkintoja eri asioista. Tärkeää on, että tutkittavilla on omakohtaisten kokemusten kautta tullutta tietoa ilmiöstä. (Juuti & Puusa 2020.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineiston suuruutta ei ole määritelty. Aineistona voi käyttää vain yhtä tapausta tai aineistossa voi olla useita yksilöhaastatteluja. Aineistoa ei ole tarkoitus käsitellä tilastollisesti, vaan on tarkoitus ymmärtää tutkimuskohdetta. (Hirsjärvi ym. 2015, 181.) Laadullisella tutkimuksella pyritään ymmärtämään tiettyä toimintaa ja ilmiölle annetaan teoreettisesti mielekäs tulkinta (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85).

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kuvataan todellista elämää ja tutkimuksen kohdetta pyritään tutkimaan kokonaisvaltaisesti. (Hirsjärvi ym. 2015, 161). Kun perehdytään useampiin tutkittaviin, saadaan laaja-alainen näkemys tutkittavasta asiasta (Hirsjärvi ym. 2015, 162).

Laadullisessa tutkimuksessa ei ole tarkoituksena saada tilastollisia yleistyksiä. Tarkoituksena on kuvata ilmiötä ja tärkeää on, että haastateltavilla on mahdollisimman paljon tietoa asiasta tai heillä on omakohtaista kokemusta asiasta.

Pääsääntöisesti laadullisessa tutkimuksessa aineiston koko on pieni. Haastateltavien valinta tehdään harkitusti ja tarkoitukseen sopivaksi. Tämä on aina tutkimuksen tekijän päätös. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 85–86.) Laadullisessa tutkimuksessa pyritään saamaan näkökulmia, joista kyseistä aihetta voi tarkastella. Aineistoa voidaan hankkia lisää vielä tulosten analyysivaiheessa, jos jokin näkökulma muodostuu mielenkiintoiseksi tai jotain puuttuu. (Juuti & Puusa 2020)

Aineisto kerätään haastattelemalla opiskelijoita ja haastattelumenetelmänä käytetään puolistrukturoitua teemahaastattelua. Haastattelu menetelmänä on kvalitatiivisessa tutkimuksessa todettu hyväksi menetelmäksi, päämenetelmäksi (Hirsjärvi ym. 2015, 205). Tutkimuksessa käytetään teemahaastattelua, jolle on tyypillistä, että haastattelun aiheet ovat tiedossa, mutta kysymysten muotoa ja järjestystä voi tilanteessa muuttaa. (Hirsjärvi ym. 2015, 208.) Haastattelu on menetelmänä joustava. Haastattelijan on mahdollista selventää ilmaisujaan haastateltavalle, on mahdollista toistaa kysymys, voi oikaista väärinkäsityksiä ja käydä keskustelua. Kysymykset voidaan esittää tilanteeseen sopivassa järjestyksessä. (Tuomi & Sarajärvi 2011, 73.)

Haastattelu voi muistuttaa keskustelua, mutta haastattelulla on tietty päämäärä. Haastattelijalla on päämäärä ja hän tekee kysymyksiä, ohjaa keskustelua, kannustaa haastateltavaa vastaamaan ja fokusoii sitä suunnittelemiinsa teemoihin. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 23.) Tavoitteena on tuottaa haastateltavan puhetta tutkimusaineistoksi. Haastattelijan päämäärät määräävät, mitä asioita tai ilmiöitä haastattelussa käsitellään. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 79.) Haastattelussa pyritään löytämään merkityksellisiä vastauksia tutkimuksen tarkoituksen mukaisiin aiheisiin. Haastatteluun valitut teemat tulevat viitekehystä eli siitä, mitä tutkittavasta aiheesta jo tiedetään. (Tuomi & Sarajärvi 2011, 75.)

Haastateltavilla pitää olla ennakkokäsitys siitä, mitä haastattelu koskee ja millaista tietoa haastattelulla kerätään. Haastateltavan ennakkokäsitykset määrittävät sitä, mitä haastateltava haluaa kertoa. Oudolle haastattelijalle ei haluta paljastaa liikaa omia asioita, jotta yksityisyys säilyy. (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 136.) Haastattelulla on tarkoitus saada mahdollisimman paljon tietoa. Haastateltavia voi auttaa niin, että heille annetaan kysymykset tai kysymysten

teemat etukäteen. Haastattelijan tulee huomioida, että haastateltavia voi jännittää tai he voivat arastella tallenteiden tekoa. Luottamuksellinen ilmapiiri haastattelutilanteissa helpottaa ja motivoi haastateltavia. Haastattelut tallennetaan, jotta voidaan tehdä uskottavia päätelmiä aineistosta. (Juuti & Puusa 2020.)

Laadullisen aineiston keruu haastattelun avulla on luonteeltaan vuorovaikutusta tutkijan ja tutkimuksen kohteena olevan haastateltavan kesken. Aineiston keruu on aina päämäärähakuista, halutaan vastauksia tutkimuskysymyksiin. Tutkijan on syytä ymmärtää ja tuntea ilmiö, jota tutkii, näin tutkija kykenee esittämään haastateltaville tutkimuksen mukaisia ja samaistuttavia kysymyksiä. (Juuti & Puusa 2020.) Tutkijan ja tutkittavien suhde pitää olla sellainen, että tutkija ymmärtää haastateltavien kokemuksia. Ilmiön tuntemalla tutkija voi tavoittaa sen olennaisia piirteitä haastattelussa. (Juuti & Puusa 2020.) Tutkimukseen tulee valita sellaisia henkilöitä, jotka tietävät tutkittavasta ilmiöstä mahdollisimman paljon ja tutkittavilla on hyvä olla omakohtaista kokemusta tutkittavasta ilmiöstä. Tutkittavien valinta tehdään tarkoituksenmukaisesti ja harkinnanvaraisesti. (Juuti & Puusa 2020.)

Tutkimuksessa pyritään saamaan eri alojen opiskelijoiden kokemuksia tutkimusaineistoon. Vauhtipaja on tarkoitettu kokki- ja tarjoilijaopiskelijoille ja Duunipajassa opiskelee kaikkien tutkintoalojen opiskelijoita. Lopputuloksissa ei eritellä eri aloilta tulleiden vastauksia vaan tulokset esitetään muodossa Tredun opiskelijoiden kokemuksia.

4.4 Aineistonkeruuprosessin eteneminen

Haastateltavien valintaan liittyen olin helmikuussa yhteydessä niin Vauhtipajan kuin Duunipajan henkilökuntaan. Kävin sekä Vauhtipajalla että Duunipajalla kertomassa tutkimuksesta. Kerroin myös, että toivoisin löytäväni haastateltavia. Kävin etukäteen tapaamassa myös opiskelijoita Vauhtipajalla ja Duunipajalla. Kerroin tutkimuksesta ja mitä sillä pyritään selvittämään. Kerroin tässä vaiheessa aihealueet, joista kysymykset ovat. Painotin myös, että kerään opiskelijoiden kokemuksia ja ajatuksia ja että kysymyksiin ei voi vastata väärin. Kerroin myös tutkimuksen merkityksestä oppilaitokselle. Selvitin opiskeli-

joille tietosuojan liittyvät asiat. Kerroin, että en kerää mitään muuta henkilötietoa kuin vain opiskelijoiden äänen nauhoittaessani haastattelut. Haastattelut on tarkoitus tehdä koululla ja olin saanut opettajilta luvan tehdä haastattelut opiskelijoiden lukujärjestyksessä olevien tuntien aikana. Kerroin myös, että hävitän haastattelut, kun opinnäytetyö on valmis. Käyntieni aikana minulle ilmoitautui vapaaehtoisia haastateltavia. Vauhtipajalla tunsin opiskelijat ja yhdessä heidän opettajansa kanssa totesimme haastateltavat sopiviksi tutkimukseen. Duunipajan opiskelijoita en tuntenut, mutta sielläkin vapaaehtoiset olivat Duunipajan henkilöstön mielestä sopiva otos.

Tutkimuskysymyksistä on laadittu haastattelurunko (liite 1). Kysymyksissä on otettu huomioon viitekehys ja asiat, joihin halutaan saada tietoa. Haastateluissa pyrin noudattamaan suunniteltua järjestystä ja tarpeen mukaan joitain asioita voi selittää opiskelijoille tarkennukseksi. Teemahaastattelun luonne on sellainen, että kysymysten järjestystä voi muuttaa ja kysymyksiä voi muotoilla haastattelun edetessä. Haastattelu on hyvä menetelmä, sillä siinä pystyy havainnoimaan myös, kuinka haastateltava asiat ilmaisee. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73.)

Ensimmäinen teema käsittelee sitä, mistä syystä opiskelija on päässyt Vauhtipajalle tai Duunipajalle opiskelemaan. Myös opiskelijan erityisen tuen tarve selvitetään tässä teemassa. Toisessa teemassa selvitetään aluksi, mikä merkitys Vauhtipajalla tai Duunipajalla on opiskelijan opintojen etenemiselle. Jälkimmäinen osa selvittää asioita, jotka opiskelija kokee tärkeiksi koulussa ja opiskelussa etenemiseen ja miten ne näkyvät Vauhtipajalla ja Duunipajalla. Lopuksi opiskelijat saavat pohtia, miksi on tärkeää, että opinnot etenevät.

Haastattelut aloitin kertomalla haastattelun tarkoituksen. Varmistin vielä, että opiskelija vapaaehtoisesti osallistuu tutkimukseen ja kertosin henkilötietojen käsittelyn haastateltaville. Kerroin myös, että en käytä tutkimusraportoinnissa sellaisia esiin tulevia tietoja, joista haastateltava olisi tunnistettavissa. Jokainen haastateltava allekirjoitti lomakkeen "Suostumus henkilötietojen käsittelyyn ja tutkimukseen osallistumiseen" ja toimitin kopion lomakkeesta haastateltaville. Haastattelutilanteesta nauhoitin vain varsinaisen haastatteluosu-

den. Tallensin sen sekä puhelimeen että tietokoneen avulla Teams-tiedoksi. Teams myös litteroi haastattelun niin, että se oli jälkikäteen helppo korjata haastattelun mukaiseksi.

Varasin jokaiseen haastatteluun aikaa yhden tunnin. Ajankohta sovittiin niin, että opiskelijalla oli lupa tulla haastatteluun koulutuntien aikana. Tällä varmistettiin se, että opiskelijat tulevat paikalle eikä heillä ole kiire lähteä pois haastattelusta. Haastattelut toteutettiin koulun pienryhmätiloissa.

Yksi haastateltava ei pystynyt puhumaan nauhoituksen ollessa käynnissä. Se oli yllätys myös hänelle itselleen. Hän kuitenkin ehdottomasti halusi osallistua tutkimukseen. Hänen kanssaan toimittiin niin, että kirjasin ylös haastattelussa esiin tulleet asiat ja hän myös lisäksi kirjallisesti esitti omat näkemyksensä kysytyihin asioihin. Kirjalliset vastaukset hän toimitti minulle. Tästä haastattelusta käytän vain opiskelijan kirjallista tuotosta suoriin lainauksiin. Haastattelutilanteet olivat luontevia ja rentoja. Kaikilla haastateltavilla oli omakohtaisia kokemuksia joko Vauhtipajalla tai Duunipajalla opiskelusta. Haastattelut perustuivat vapaaehtoisuuteen ja kaikki haastateltavat olivat yhteistyöhaluisia. Haastattelujen päätteeksi kysyin haastateltavilta, millaiseksi he kokivat tilanteen. Vastauksiksi sain, että "haastattelu oli ihan mukava ja kysymyksiin oli aika helppo vastata".

4.5 Aineisto ja analyysi

Aineistoon haastattelin yhteensä kahdeksaa opiskelijaa. Neljä heistä opiskelee Vauhtipajalla ja neljä Duunipajalla. Nauhoitettua aineistoa kertyi noin 210 minuuttia. Opiskelijalta saatua kirjallista aineistoa on tämän lisäksi neljä sivua. Laadullisen aineiston käsittely ja analysointi ovat runsaasti aikaa vieviä työvaiheita. Tämä huomioiden haastattelut nauhoitettiin Teams-ohjelman litterointiominaisuutta hyödyntäen. Aloitin litteroinnin, kun olin tehnyt kaikki haastattelut ja nauhoitetun aineiston litteroin sanatarkasti haastateltavien puheenvuorojen osalta. Käytin apuna puhelimen nauhoitetta sekä Teams-tallennuksesta saatua aineistoa. Anonymiteetin säilyttämiseksi poistin haastateltavien mainitsemat nimet ja sellaiset tiedot, joista haastateltava on tunnistettavissa. Poistin myös turhia sanoja, kuten tota, kato, ja että, niinku, että, joita haastateltavat käyttivät paljon.

Aineiston analysointiin käytin teoriaohjaavaa sisällönanalyysia. Tässä menetelmässä tutkijan ajattelua ohjaa sekä teoria että aineisto. Sisällönanalyysillä

tarkoitetaan menettelytapaa, jolla aineisto, tässä tapauksessa haastatteluista saatu materiaali, analysoidaan systemaattisesti ja objektiivisesti. Tutkittavasta ilmiöstä pyritään saamaan tiivistetty kuvaus yleisessä muodossa ja johtopäätökset voidaan tehdä kerätystä aineistosta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 113.)

Analyysiyksiköt nousevat aineistosta, mutta teoria ohjaa näiden ryhmittelyä. Teoriaohjaavuutta voidaan käyttää myös niin, että aineistosta nousevat asiat sidotaan lopuksi teoriaan (Tuomi & Sarajärvi 2009, 117.) Aineiston käsittely alkoi aineiston pelkistämällä. Tässä etsittiin oleelliset kohdat aineistosta ja muotoiltiin ne tiivistettyyn muotoon. Seuraavaksi samaa tarkoittavat asiat kerättiin yhteen ja ne muodostivat alaluokat, jotka oli nimetty teorian mukaisesti, aineistoa kuvaavasti. Analyysin edetessä alaluokista muodostettiin yläluokkia ja ne nimettiin myös teorialähtöisesti aineiston perusteella sisältöä kuvaaviksi, ilmiöstä jo etukäteen tiedetyiksi käsitteiksi. Yläluokista saatiin yksi yhdistävä luokka. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 117.) Tässä tutkimuksessa se oli opintojen eteneminen. Sisällönanalyysi tuotti tietoa tutkittavasta ilmiöstä ja vastasi asetettuihin tutkimuskysymyksiin.

Analyysin etenemistä selvitetään taulukossa 1. Taulukossa on haastateltavien vastauksia, jotka on ensin pelkistetty ja sen jälkeen luokiteltu.

Taulukko 1. Esimerkki analyysin etenemisestä

alkuperäinen ilmaus	pelkistys	alaluokka	yläluokka
<p>En pysynyt muiden tahdissa, kun opinnot menivät niin nopeasti. En kyllä ymmärtänyt kaikkea.</p> <p>Kun <u>mä</u> en pärjännyt <u>mun</u> opiskeluissa.</p> <p>en pysty aamulla herään aikaisin.</p> <p>luokka se ilmapiiri siellä ei ollut mitenkään kauhean kiva. Siellä ei ollut hyvä olla. No sitten <u>mä</u> lähdin sieltä.</p> <p>oli paljon tätä poissaoloja.</p> <p>Mulla on jaksamisen kanssa sitä haastetta.</p> <p>liikaa semmoista, ehkä aistit kuormitusta siis mulla on ADHD</p>	<p>opetuksen seuraaminen vaikeaa</p> <p>opinnot liian vaikeita</p> <p>aamuhäämmiset hankalia</p> <p>luokan ilmapiiri oli huono</p> <p>minulla oli paljon poissaoloja</p> <p>haasteet jaksamisen kanssa</p> <p>ADHD haittaa opintoja</p>	<p>erilaiset haasteet opinnoissa</p>	<p>syy opiskeluun pajaryhmässä</p>

5 TUTKIMUSTULOKSET

5.1 Opiskelu Vauhtipajalla ja Duunipajalla

Haastateltavien käsityksissä syistä, miksi he ovat Vauhtipajalla tai Duunipajalla, oli selkeitä yhteneväisyyksiä. Vauhtipajalla opiskeluun suurimpana syynä oli se, että opiskelija ei katsonut pärjäävänsä opinnoissa ns. tavallisessa ryhmässä. Opinnot etenivät siellä liian nopeaa tahtia ja opetuksesta ei ymmärretty kaikkea. Myöskään apua eivät opiskelijat kokeneet saavansa riittävästi.

Kun mä en pärjännyt mun opiskeluissa. Matkan varrella en saanut apua yleensä tarpeeksi. H1

En pysynyt muiden tahdissa kun opinnot menivät niin nopeasti. En kyllä ymmärtänyt kaikkea. Elämässä oli hankaluuksia. H2

Suuret poissaolomäärät koulusta olivat myös yhteinen tekijä Vauhtipajalle siirryneiden opiskelijoiden haastatteluissa esiin tulleista syistä. Poissaolon syistä

ei tässä tutkimuksessa kysytty tarkemmin. Aiemman ryhmän ilmapiiri mainittiin myös yhdeksi poissaolojen syyksi.

No silloin kun mä aloitin ammattikoulussa. Mä menin [nimi] alalle, mutta se luokka se ilmapiiri siellä ei ollut mitenkään kauhian kiva. Siellä ei ollut hyvä olla. No sitten mä lähdin sieltä. H5

Koska oli paljon tätä poissaoloja.H2

Opiskeluun Duunipajalla kaikilla oli yhteneväinen syy: alavalinta ei ollut onnistunut. Osalla alavalinta osoittautui vääräksi heti opintojen alussa, osalla vaiheessa, jossa opintoja oli takana jo useampi vuosi. Suurimmalla osalla koulunkäynti oli ollut aiemminkin hankalaa, ja he tarvitsivat apua ja tukea paljon enemmän kuin tavallisessa ryhmässä on tarjolla. Omaopettajalla ja oppilaanohjaajalla oli suuri rooli opiskelijan siirtymiseen Vauhtipajalle tai Duunipajalle. Kun opiskelijalla huomattiin olevan hankaluuksia kouluun tulemisessa, opinnot eivät edenneet, poissaoloja kertyi paljon tai opiskelijan työssäoppimisjakso ei onnistunut, opiskelijan omaopettaja oli yhteydessä joko Vauhtipajaan tai Duunipajaan. Siirtymisessä koulun ulkopuolelle työelämässä tapahtuvan oppimisen jaksolle (työssäoppimaan), oli Vauhtipajan sekä Duunipajan opiskelijoilla ollut vaikeuksia. Erityisopettajat olivat osaltaan suosittamassa opiskeluryhmän vaihtamista.

Mä en oikeastaan käynyt siellä kertaakaan. Aika nopeasti tajusin että se ei ole semmoinen juttu, mitä mä haluan. H8

Kun mä en vielä tiennyt, että mihin mä haluan hakea, niin että jostain saisi tehtyä, niin mä tulin tänne sitten niitä ytoja tekee.H8

Mutta sitten tossa viime syksynä niin toi mulla alkoi työharjoittelu siitä ja sitten mä totesin, että että tää ei ole mun alaa sitten niinku yhtään. Niin se jäi sitten kesken ja sitten mä oon siitä varmaan, olisiko syyslokakuussa asti, ollut täällä duunipajalla. H7

mulla on koulunkäynnin kanssa haasteita niin sitten täällä mun on niinku helpompi tehdä ytoja ja mä saan apua niihin paremmin niin. Sitten mä oon niinku jäänyt tänään, että mä teen niitä edelleen täällä ytoja silleen .H5

Haastatelluista opiskelijoista lähes kaikille oli tehty erityisen tuen suunnitelma. Se kuvaa melko hyvin erityisen tuen suunnitelmien määrää opiskelijoilla niin Vauhtipajalla kuin Duunipajallakin. Erityisen tuen suunnitelmaan johtaneet syyt olivat jokaisella opiskelijalla erityyppisiä. Niitä syitä haastattelussa ei kysytty, mutta opiskelijat itse niistä haastatteluissa kertoivat. Erityisen tuen suunnitelmaa opiskelijat pitivät tärkeänä. Se, että heidän henkilökohtaiset haasteensa tiedetään ja heitä osataan auttaa ja ohjata, koettiin suuresti opintoihin edistävänä vaikuttavana tekijänä. Kaikki opiskelijat, joilla oli erityisen tuen suunnitelma, kokivat, että se huomioidaan nykyisissä opinnoissa hyvin. Opiskelijoilla oli kokemus siitä, että tarvitsevat enemmän apua opinnoissaan ja kokivat, että niin Vauhtipajalla kuin Duunipajallakin apua sai riittävästi. Samoin opettajat ja ohjaajat auttoivat haastavissa tehtävissä ja tehtävien teko näin eteni. Opiskelijan jaksamiseen liittyvien asioiden huomiointi ja uusien suunnitelmien laatiminen olivat opiskelijoille tärkeitä asioita, jotta opintoja saatiin edistettyä. Erityisesti työaikaan liittyvät opiskelijakohtaiset muutokset koettiin opintojen etenemistä edistävänä asiana. Erityisen tuen sanoittaminen muille opettajille koettiin tärkeäksi ja Vauhtipajan ja Duunipajan henkilökunta oli myös tässä opiskelijan apuna. Samoin henkilökunnan tuki erilaisissa moniammatillisissa palavereissa koettiin tärkeäksi.

Täällä niin ihmiset on tietoisia minusta ja minun tilanteesta ja persoonasta ja kaikesta niin. Sitten he osaa vähän niinku myös toimia ja käyttäytyä sen mukaisesti että sitten sitä jaksamista pidetään silmällä ja ollaan niinku armollisia ja ja sillain kuitenkin pidetään ne semmoiset mun tavoitteet mielessä. H6

Kyllä mä koen, että se oli ihan niinku hyvä päätös ja on edistänyt noita juttuja. H8

No tosi tärkeätä on, että sitä osataan mennä sen oman jaksamisen ja opiskelijan omaan tahtiin. H1

No on sekin aika hyvä juttu, että on se oma, ettei tarvitse esimerkiksi mennä jollain tietyllä. Että on niinku just se ikioma, et saa mennä sen oman suunnitelman mukaan. H7

Haastattelussa tuli ilmi, että opinnot olisivat keskeytyneet suurimmalla osalla, jos Vauhtipajaa tai Duunipajaa ei olisi. Viisi ilmoitti heti, että opinnot olisivat keskeytyneet, jos eivät olisi päässeet näihin ryhmiin. Lopuilla haastateltavilla oli ajatus jostain muusta opiskeluryhmästä. Yhdellä näistä oli ajatus siitä, että

oman alan harjoittelua koulun ravintolassa olisi harkittu. Yksi arveli vaihtoehdon olevan TUVA-ryhmässä opiskelu ja yksi odottelisi opiskelupaikkaa mieleiseltä alalta, johon nyt on yhteisvalinnassa hakemassa. Hänen kohdaltaan ei selvinnyt, jatkaisiko hän edellisen alan opiskelua vai odottelisiko opiskelupaikkaa kotona ja olisi keskeyttänyt opinnot.

Varmaan keskeyttänyt opinnot. H1

Varmaan keskeyttänyt koulun aika suurella todennäköisyydellä. H5

Olisin keskeyttänyt opinnot siis ehkä vaan kotona. H3

No jos mä olisin heti päässyt yläasteelta sinne minne mä halusin, olisin halunnut, niin mä varmaan opiskelisin sitä.H7

Opintojen keskeyttämisen vähentäminen on oppilaitoksen tavoite.

5.2 Merkitys opiskelijalle ja opinnoille

Sopiva opiskelutahti ja koulurytmi, riittävä avun saaminen opinnoissa, henkilökunnan toiminta, ohjeistus, turvallisuus ja ryhmään kuuluminen olivat tärkeimpiä opintojen etenemistä edistäviä asioita. Myös fyysinen paikka, minne tulla mainittiin haastatteluissa opintoja edistävänä tekijänä.

Myönteiset kokemukset yksilöllisestä opiskelutahdista yhdistivät Vauhti- ja Duunipajan opiskelijoita. Haastatteluissa nousi esille, että on hyvä, ettei aina ole kiire tehdä asioita, ehtii oppimaan. Haastateltavat mainitsivat myös, että heidän keskittymiskykynsä vaihtelee ja se otetaan huomioon työpäivissä. Tehävä työ Vauhtipajalla keittiötöissä voitiin määritellä opiskelijan jaksamisen ja keskittymiskyvyn mukaan päivittäin. Duunipajalla pystytään työpäivän pituutta suunnitteleamalla ja taukoja pitämällä ylläpitää keskittymistä ja jaksamista oleelliseen työhön. Koulussa käynnin määrä sovittiin sekä Vauhtipajalla että Duunipajalla jokaisen opiskelijan kanssa henkilökohtaiseksi. (Jaatinen 2024.)

Vauhtipajalla työpäivät ovat kuuden tunnin mittaisia ja viikossa on neljä työpäivää. Haastateltavat kertoivat, että työpäivän pituutta voi lyhentää, jos opiskelijan jaksaminen sitä vaatii. Tällaiset työpäivän muutokset suunnitellaan yhdessä opettajan ja erityisopettajan kanssa. On myös mahdollista, että työpäivä alkavat vasta klo 9 tai 10, jos se todetaan opintoja edistäväksi. Vauhtipajalla

opiskelijoilla on myös iltavuoroja. Haastatteluissa tuli ilmi, että koulunkäyntiä helpottaisi, jos koulupäivät olisivat samaan aikaan joka päivä ja viikot olisivat yhdenmukaisia aikatauluiltaan. Tässä opiskelija viittasi siihen, että Vauhtipajalla oli koulua sekä aamuvuoroina että myöhäisinä iltavuoroina. Iltavuorot ajoittuivat kello 12 ja 20 välille.

Osa opiskelijoista koki vaihtelevat vuorot mukavina, mutta haastatteluissa ilmeni, että koulunkäynti olisi helpompaa, jos päivät olisivat säännöllisiä.

No kun aamut on mulle tosi vaikeita niin oon saanu tulla kouluun vasta yhdeksään. Oon tullu välillä kyllä myöhemmin. Tänne oon uskaltanut tulla myöhemmin. H3

Mutta sitten joskus se on joillekin vähän haastavaa nousta kouluun jos loppuu illalla 8 ja seuraavana päivänä mennään kahdeksaan. Niin onhan se hankalaa siinä. Niin ja nää iltavuorot ja aamuvuorot , että ne on hankalia. H1

Että ne aikataulut ei vaihtelee, niin sitten niinku on helppo tulla kouluun., jos on samaan aikaan kun aina. H1

Niin ja nää iltavuorot ja aamuvuorot , että ne on hankalia. H1

Haastateltavat kertoivat, että saavat itse määritellä työpäivän alkuaian. He myös tauottavat itsenäisesti päivänsä. Duunipajalla työviikko on viisipäiväinen, mutta tähänkin on jokaisella opiskelijalla oma suunnitelma. Haastateltavat, joilla oli keskittymiseen ja jaksamiseen liittyviä haasteita, pitivät henkilökohtaisia kouluaikatauluja suurena opintoja edistävänä asiana. Neljän tunnin pituiset koulupäivät sopivat monelle.

No täällä on tosi joustava aikataulu, että esimerkiksi mä oon 3 päivänä viikossa täällä maanantaista keskiviikkoon. Ja tulen yleensä puoli 10 ja sitten lähteä saa sillain suurinpiirtein, kun on saanut omasta mielestään tarpeeksi tehtyä. H7

Osa opiskelijoista tarvitsi paljon ohjausta ja asioiden ja tehtävien kertaamista. Kun he saivat tämäntyyppistä apua, tehtävät etenivät. Tärkeänä pidettiin myös opiskelutahdin joustavuutta. Opiskelijoiden voimavarat vaihtelivat ja koettiin tärkeänä, että opiskeltavan asian määrää voitiin vaihdella jaksamisen mukaan päivittäin. Kiireen tuntu normaaliryhmän opinnoissa oli voimavaroja kuluttava tekijä. Vauhtipajalla ja Duunipajalla opiskelussa ei koettu kiireen tuntua ja se edesauttoi opiskelijoiden opiskelua. Opiskelijat mainitsivat myös, että on hyvä,

kun opiskelutahdista puhutaan ja siitä sovitaan henkilökunnan kanssa ja että asetetuista määräpäivistä pidettiin kiinni. Tärkeänä koettiin se, että henkilökunta aidosti ymmärtää opiskelutahtiin vaikuttavia asioita ja ei hoputa opiskelua eikä tuomitse hitautta.

No tällä saa tehdään niinku omaa tahtiin, että joka tunnilla silloin kun mä olin vielä siellä *- alalla, niin sieltä oli joka tunnilla eroja. Ihan niin täällä saa tehdä niinku omaa tahtia just sillain, että saa päättää, että minkä aiheen tekee esimerkiksi tänään tai just sillai. H7**

Täällä jokaisella on oma suunnitelma. Joka päivä en pysty keskittyyn. Silloin saan jotain helpompaa työtä. H3

Kyllä täällä tehdään aika lailla sen mukaan , mitä jokainen saa niinku itse arvioida, että kauan nyt jaksaa tehdä ja mitä haluaa tehdä. Saa niinku suunnitella. Mutta sitten ohjaajat toki tukee sitä suunnittelua. H6

Että, että on sopiva määrä opiskeltavaa asiaa, ettei ole liian kiire , on todella tärkeää. Niinku että mennään sillä keski aaltopituudella, että ei liian nopeasti eikä liian hitaasti, että just siten että sä opit varmasti kaikkea.H2

Duunipajalla opiskelijoille oli suunniteltu neljän tunnin koulupäivät (Jaatinen 2024). Haastateltavat kertoivat, että saivat itse määritellä koulun alkamisajan kahdeksan ja kymmenen välille. Haastateltavat kokivat henkilökohtaisen työajan tärkeäksi opintoja edistäväksi asiakasi. Kun voi tehdä sen mukaan opintoja, mihin jaksaminen riittää, opiskelu onnistuu paremmin. Yksi haastateltavista kertoi, että hän saa nyt kahdessa tunnissa enemmän tehtäviä tehtyä kuin aiemmin kuudessa tunnissa. Tässä hän viittaa edelliseen ryhmäänsä. Myös se, että työviikkoa voidaan suunnitellusti lyhentää, edistää opintoja. Yksi haastatelluista kertoi, että työviikko on hänellä tällä hetkellä kolmipäiväinen ja se auttaa häntä jaksamaan. Useampi haastateltava mainitsi myös työpäivän tauot. Kun saa itselle sopivassa kohdassa pitää tauon opiskelusta, edistää se tehtävien tekemistä.

No mulle se sopii ihan hyvin kun mä pystyn keskittymään keralla aika vähän aikaa niin se on sitten hyvä kun pystyy tekemään sen aikaa sitten kun on itselle hyvä. H8

Saa pitää taukoja, siihenkin saa itse aika hyvin vaikuttaa, että jos sä nyt perustelet silleen, että hei, että mulla on vähän väsynyt olo, että voinko mä nyt käydä vaikka tuossa kahviossa. H6

Kaikki haastateltavat mainitsivat, että riittävä apu opinnoissa on tärkeää. He kertoivat, että normaaliryhmässä on 20-30 opiskelijaa ja vain yksi opettaja. Haastateltavat kokivat, että aiemmissa ryhmissä he eivät olleet saaneet riittävästi ohjeistusta tehtävien tekemiseen. Haastateltavat kertoivat, että Vauhtipajalla on kaksi ohjaajaa ja apua saa aina kun tarvitsee. Ohjeet kerrotaan selkeästi ja ohjeita kerrataan tarpeen mukaan. Yksi haastatelluista mainitsi, että saa apua siihen, miten jokin työ aloitetaan ja näin hän saa työt tehdyksi. Myös se, että työ näytetään niin sanotusti kädestä pitäen, helpottaa oppimista.

Duunipajalla on päivittäin paikalla kolme ohjaajaa, joilla kaikilla on oma erityisosaaminen (Jaatinen 2024). Haastateltavat kertoivat, että Duunipajalla saa apua aina kun tarvitsee. Kaksi Duunipajalla opiskelevaa haastateltavaa kertoi, että aiemmin opinnoissa on usein ollut tilanteita, että ei ole ymmärtänyt tehtäviä ja silloin tehtävä on jäänyt tekemättä. Duunipajalla ohjaajat selittävät tehtävät tarvittaessa useaan kertaan ja näin tehtävien teko on aina onnistunut.

Hyvän ja riittävän ohjeistuksen saaminen mainittiin opintoja edistäväksi asiaksi jokaisen haastateltavan osalla. Yksi haastateltava koki, että on aina koulussa saanut riittävät ohjeet tehtävien tekemiseen ja seitsemän vastasi, että ohjeet ovat olleet heille aikaisemmissa ryhmissä riittämättömät. Sekä Vauhtipajalla että Duunipajalla opiskelijat kokivat saavansa tarvittaessa lisäohjeistusta ja kertausta, jotta tehtävien teko onnistuu. Vaihe vaiheelta annettavat ohjeet edistävät tehtävien tekemistä. Henkilökuntaa on enemmän kuin tavallisessa ryhmässä ja se helpottaa ohjeistuksen saamista ja opintojen edistymistä.

Täällä saa riittävän ohjeistukseen. Täällä ohjeistuksessa käydään niin jokainen kohta läpi. Tosi usein on normaaliryhmässä niin, että sanotaan vaan ohje ja niinku tee. Täällä sitten neuvotaan ihan kohta kohdalta jos tarvitsee. H1

ja jos just pyytää apua niinku miten aloitetaan toi. Aloitetaan niin se työn tekeminen ja mistä aloittaa niin sitten kun kysyy apua niin kyllä ne kertaa. H4

No täällä se selitetään jokaista yksityiskohtaa myöten ja vaikka rautalangasta vääntäen, mutta ei se tuolla niinku muualla. Tuolla muualla sanotaan, että koita pärjällä. H5

mä oon välillä semmoinen, että mä en ymmärrä ihan heti, jos tota joku sanoi että tee toi tolleen ja tälleen, niin mä saatan pari kertaa joutua kysyä, että millainen se tarkoitti koska. Koska toi ei ihan heti ymmärrä mut sitten kun se on pari kertaa selitetty sillain, että mäkin ymmärrän, niin sitten se on kyllä ihan hyvä. H7

kun mulla on lukihäiriö, mä en ymmärrä kaikkea niin sitten että ne niinku selittää sen mulle että jos on niinku vaikeasti se tehtävänanto niin selittää se että mitä pitää tehdä. H5

Haastatteluissa tuli esille, että on todella tärkeää tietää, että koulussa on tuttuja ja turvallisia aikuisia vastassa ja että opiskelija saa nopeasti apua henkilökunnalta. Haastateltavien vastauksissa tärkeäksi asiaksi nousi se, että henkilökunnalla on aikaa auttaa opiskelijaa. Henkilökunnan tuki opintoihin ja muihinkin elämässä olevien asioiden hoitamiseen koettiin tärkeänä. Henkilökunnan tuttuuden haastateltavat mainitsivat tärkeänä asiana. Kun henkilökunta tuntee opiskelijat, osaavat he paremmin auttaa, ja se helpottaa koulunkäyntiä ja kouluun tulemistä. Myös läsnä oleminen, kannustus, tsemppaaminen ja rennon opiskeluilmapiirin luominen olivat asioita, joista haastateltavat kertoivat. Opiskelua haastateltavien mukaan helpotti myös se, että henkilökunnan kanssa pystyi keskustelemaan aivan kaikesta. Hyvä huumorintaju mainittiin haastatteluissa positiivisena henkilökunnan ominaisuutena.

No varmaan ihan siis se että tota no täällä ollaan tosi joustavia. Sillain niinku että ymmärretään ja ollaan niin kun ylipäättään läsnä vähän sillain.

Niin kun tsemppataan ja kannustetaan. Ja että on tämmöinen fyysinen siis paikka mihin tulla. H6

mun mielestä täällä täällä on niinku paljon tsemppaava ja semmoinen niinku rennompia ilmapiiri noitten aikuistenkin suhteen kun siellä aiemmassa. Mun on tosi kiva tulla tänne, kun tietää että täällä on mukavia ihmisiä vastassa. H7

Ne auttaa hyvin. Ja aina kun tarvii. No se on ehkä ollut tärkeintä.

Tai niinku että se on ollut tärkeätä mulle. H8

Haastateltavien vastauksissa tärkeäksi asiaksi koulussa osoittautui opiskelijoiden kokema turvallisuus. Turvallisuuden tunne haastateltaville muodostui ensinnäkin siitä, että on fyysinen paikka mihin tulla. Tieto siitä, että koulussa on vastassa samat tutut aikuiset ja vastaanotto on hyvä, on myös tärkeä turvallisuudentunteen luoja. Ryhmän mukava ilmapiiri ja se, että kiusaamista ei ole ollut, tuli esille turvallisuuden tunteesta kysyttäessä.

No ei vaihdu niinku siis noin ohjaajat ja opettajat koko ajan. Että nää on niinku samat naamat on niinku täällä aina . H5

että täällä on aina just se hyvä vastaanotto ja niinku tosi turvallista olla. Niin se on kyllä tärkeitä. H6

Vauhtipaja ja Duunipaja ovat ryhmiä, joissa opiskelijat vaihtuvat. Osa on vain lyhyen aikaa ryhmässä mukana, kun taas osa opiskelee hyvinkin pitkään. Opiskelijat olivat tottuneet siihen, että ryhmän kokoonpano vaihteli. Ryhmään kuulumisen merkityksestä kysyttiin opiskelijoilta. Ryhmään kuulumista piti tärkeänä kolme vastaajaa. Heidän kohdallaan myös ilmeni, että koulun ulkopuolella kavereita oli vain vähän tai ei ollenkaan. Näistä kaksi kertoi aiemmin kohtaamastaan koulukiusaamisesta. Kolme vastaajaa kertoi, että on kiva kuulua ryhmään mutta ryhmään kuuluminen on nuorempana ollut tärkeämpää. Kaksi vastaajaa kertoi, että ryhmä ei heille ole nyt kovin tärkeä asia koulussa.

Se on todella tärkeä niinku tuntea se, että kuuluu ryhmään, koska mä oon ollut aina tämmöinen [kuvailu]. Ja esimerkiksi yläasteella niin tuntu, että mä en kuulu porukkaan ollenkaan. Kun oli sitä koulukiusaamista ja semmoista ja sitten kun mä tulin tänne, niin tässä saa olla ihan mimmainen vaan tai saa olla niin kun oma itsensä. Niin musta on tosi hyvä, että tää on semmoinen ryhmä, että kaikki saa olla semmoisia. Se, että hyväksytään semmoisena kuin on. H7

No en mä tiedä onko se niin tärkeää nyt ollut tässä se ryhmä. Niin ehkä nyt tällä hetkellä ei ole ollut se tärkein. H8

Kaikki haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että nykyinen ryhmä on mukava ja kaikki ovat ystävällisiä toisilleen. Ryhmässä on rauhallista ja opiskelu sujuu. Tieto siitä, että kaikilla on jokin syy ko. ryhmässä opiskeluun ja se, että voi saada ja antaa vertaistukea muille, mainittiin haastatteluissa. Molemmissa ryhmissä haastateltavat kertoivat juttelevansa toisten ryhmäläisten kanssa ja

apuakin voi ryhmäläisiltä pyytää ilman häpeän tunnetta. Tärkeänä asiana mainittiin myös se, että ryhmissä sai olla sellainen kuin on ja kiusaamista ei ollut. Haastateltavat myös kertoivat, että haluavat olla mukavia ja kilttejä kaikille ja kohdella muita hyvin.

Mutta kyllä mä oon siis jonkun verran jutellut muillekin, että ihan niin siis kivaa porukkaa. H6

Siellä on kaikki niinku keskenään niinku kavereita ja pystyy tehdä kaikkien kanssa ryhmässä töitä ja. H5

Perusluokassahan on näin ihan kauhean meteli ja semmoinen, että jotkut häiriköitä ja semmosta. Mutta täällä on tosi rauhallinen tunnelma, että mä viihdyn kyllä tuossa aika hyvin. H7

Täällä ollaan tosi kilttejä toisilleen. H1

Haastatteluissa tuli esille, että kaverit eivät koulussa ole tällä hetkellä kaikille tärkeitä. Yhdellä opiskelijalla ei ollut kavereita koulussa eikä myöskään vapaa-ajalla. Koulussa hän kuitenkin koki muut opiskelijat ryhmässä ystävällisiksi. Kaksi haastatelluista koki, että kaverit ovat tärkeitä ja oli mukavaa, että niitä löytyi omasta ryhmästä lisää. Yksi kertoi olevansa ”jäykkä” uusille kaverisuhteille. Neljä haastateltavaa kertoi, että kaverit eivät ole tällä hetkellä koulussa tärkeitä. Tärkeämpää heille on, että saavat yksin tehdä tehtäviä eteenpäin ja näin opinnot etenevät. Nämä opiskelijat tekevät mielellään tehtäviä ja koulutöitä yksin.

Ei tietty tarvitse olla mitään ylimpiä ystäviä, mutta että kuitenkin, että voi olla vaikka parina tai jotain tehdä töitä yhdessä ja on ihan kivaa silti. H2

mä oon vähän semmoinen erakko täällä että tota mulle siis oikeasti on riittänyt noi ohjaajatkin tosi hyvin. H6

Ei se ole myöskään mulle ihan niin tärkeitä ollut, kun mä vaan halunnut saada tehtyä niitä omia juttuja eteenpäin ja keskittyä siihen. H8

Onhan se niinku kiva että on, mutta mä tykkään just itsenäisesti tehdä, työskennellä ja mä oon tota aika jäykkä uusille kaverisuhteiden. Mutta onhan se kiva. H4

Haastateltavilta kysyttiin, mistä muualta kuin koulusta he saavat tukea opintoihin. Neljä kertoi, että kotoa saa hyvää tukea opintoihinkin. Vanhemmat ja

varsinkin äiti mainittiin tärkeänä tukijana, myös muita sukulaisia mainittiin. Kaksi kertoi, että he eivät saa mistään koulun ulkopuolelta tukea opiskeluun. He asuivat yksin ja tuki tuli vain koulusta. Kahdella oli Omaväylä-kuntoutus apuna tukemassa arkea sekä opintoja, ja he kokivat myös koulun kuraattorin tärkeäksi tueksi.

Kotona patistaa kouluun ja vaaditaan, että pitää mennä kouluun.

Koti on varmaan aika vahva tuki. H3

Mä hoidan mun juttuja. Joo siis yksin hoidan opiskeluja niin. Mutta siis kyllä se ehdoton tuki niinku on ollut täällä. Siis nää kuukaudet mitä mä duunipajalla oon ollut niin kyllä mä sen tsempin sun muun ymmärryksen oon täältä saanut. H6

Asun mun äidin kanssa niin kotoa saa tota tosi paljon tukea. Ja sitten on näitä muitakin sukulaisia. H7

Opiskelijoilla oli selkeä käsitys siitä, että opinnot etenevät, kun he tulevat paikalle sovitusti. Kaikki haastateltavat olivat positiivisella mielellä siitä, että tällä opiskelutavalla he saavat opintoja eteenpäin. Merkittävää oli myös se, että haastateltavista usea mainitsi nyt käyvänsä koulua paljon paremmin kuin aikaisemmassa ryhmässä ja nyt heillä oli tuntuma, että saavat suorituksia valmiiksi. Poissaolot olivat kaikilla vähentyneet oleellisesti. Kolme mainitsi poissaoloja vieläkin tulevan, mutta perustelivat ne terveydellisillä syillä. Kouluun oli kuitenkin helpompi palata poissaolojakson jälkeen, kun tiesi, että vastassa on turvallinen paikka ja tutut aikuiset. Kaikilla haastateltavilla oli yhteneväinen tavoite. He halusivat saada opintoja eteenpäin ja valmistua koulusta. Puolet ilmoitti selkeästi, että he haluavat ammatin ja että tavoitteena on mennä töihin koulun jälkeen. Yksi toivoi pääsevänsä opiskelemaan itselleen mieluista alaa. Loput mainitsivat valmistumisen olevan tavoitteena.

Positiivinen suhtautuminen tulevaisuuteen ja omien voimavarojen riittäminen valmistumiseen näkyi vastauksissa. Vauhtipajalla ja Duunipajalla tapahtuva opiskelu oli merkittävässä osassa siinä, miten opiskelijat kokivat koulunkäynnin sujuvan. Opiskelijoiden saama tuki edesauttoi opintojen sujumista ja haastatelluilla oli odotuksia omiin opintoihinsa.

Duunipajalla opiskelijoilla oli tavoitteena, että he saavat yhteisen tutkinnon osan opintoja suoritettua. Haastateltavat kertoivat, että yrittävät saada kaikki yhteisen tutkinnon osan opinnot suoritettua Duunipajalla. Tämä tarkoittaa koko

tutkinnonosan suorittamista. Osalla puuttui vain muutama ”kurssi”, yksi oli opintojen alkuvaiheessa ja opiskeltavia sisältöjä oli hänellä vielä paljon. Muutamalla opiskelijalla oli tavoitteena suorittaa lisäksi yksi ammatillinen tutkinnonosa Duunipajalla. Vauhtipajalla opiskelevien tavoitteena oli harjoitella ammatillisia töitä ja tehdä näyttö tutkinnonosasta. Tavoitteena oli saada ammatillisia tutkinnonosia suoritettua, ja näin edistettyä opintoja. Kaikilla haastateltavilla, jotka opiskelivat Vauhtipajalla, oli ollut hankaluuksia työpaikalla tapahtuvan oppimisen aikana. *Työssäoppiminen*, miten opiskelijat jaksoa kutsuvat, ei ollut onnistunut. Opiskelijoilla oli erilaisia syitä jakson keskeytymiseen. Opintopisteiden saaminen oli haastateltaville tärkeää. Kaikille haastatelluille opiskelijoille oli tärkeää, että opinnot etenevät ja heillä on suunnitelma opinnoista.

Että tuun paikalle ja sitten mä teen täällä jotakin ja että tulisi niitä opintopisteitä. Ja olisin kaikille mukava ja tulisin toimeen toisten kanssa. H2

Mä toivon, että nyt kun mä olen vauhti pajalla niin mun opinnot etenisi paremmin mitä on edennyt ja mulla on hyvä tunne tästä. H4

No mulla on tehty tällöinen suunnitelma nyt siihen asti, että mä valmistun. Niin sitten lähinnä se, että niinku että sen mukaan edetään ja tää niinku että opinnot edistyy niinku sitä kautta, että mä valmistun. H5

Mä en halua jäädä peruskoulupohjalle, vaan mä haluan sen ammatin. Sitten kun mulla on se ammatti, niin mulla on semmoinen tietynlainen turva ja sitten mä voin taas miettiä, että haenko mä joskus ammattikorkeaan. H6

Haastatteluissa tuli esille, että opiskelijat eivät aina tiedä, kuka seuraa heidän opintojensa etenemistä. Osa haastateltavista vastasi, että eivät tiedä ollenkaan, kuka asiaa seuraa. Yli puolet vastasi, että Kela seuraa opintoja mutta vain yksi osasi tarkentaa asiaa sillä, että suoritettuja osaamispisteitä seurataan Kelassa. Osa osasi kysyttäessä kertoa, että Kela voi pyytää rahoja takaisin, jos ei opiskele. Muutaman vastauksessa mainittiin koulu opintojen etenemisen seuraajaksi, mutta sitä ei tarkemmin osattu selventää. Vain yksi mainitsi omaopettajan, joka on selvillä opiskelijan opinnoista. Kelan osuus opintojen etenemisen seuraajana oli yhdelle haastatelluista selkeä. Opiskelijalla oli selkeä tavoite saada lukukauden aikana tietty osaamispistemäärä kertymään,

jotta Kelan taloudellinen tuki pysyisi hänellä. Vain yhdellä oli käsitys siitä, että koulu saa rahaa opiskelijoista.

Opiskelijoista välittyi haastattelijalle tunne, että kaikki olivat tyytyväisiä nykyiseen opiskelutapaan ja kaikilla tulevaisuudennäkymät olivat positiivisia.

No ehkä yhteishenki, kaikki auttaa toisia ja sitten just niinku yleensä niin mukava ilmapiiri, että tänne on aina tosi turvallista ja kivaa tulla, kun täällä niin kun otetaan kaikki huomioon joo. H1

No. Opettajat ja kaverit ja se ruoka. H2

Tietää, että saa apua. H3

Saa mennä ja olla miten haluaa, kun vaan tehtävät tulee tehtyä. H5

No varmaan semmoinen tietynlainen säännöllisyys ja rauhallisuus kuitenkin. Että just, että voi edetä omaan tahtiin. Tää on hyvä täällä on niin kun ilmapiiri ja työrauha. Mä aina tiedän mihin mä tuun. Tää on semmoinen selkeä ja turvallinen paikka. Ja siis mä en oikeasti keksi niinku täydellisempää semmoista lisäavustusta ja tukea kun tää duunipaja. Niin nimenomaan siihen, että opiskelijat saisi saatettua ne opinnot loppuun. H6

Ilmapiiri. Että täällä on hyväntuulista porukkaa, kun tänne tulee. H7

Opettajat ja sitten joustavuus. Sitten semmoinen kun täällä on rento rentoo olla ja voi olla oma itsensä. Varmaan olisi muutaikin, mutta ei nyt tule mielestä. H8

Haastatteluissa opiskelijat osasivat nimetä useita seikkoja, jotka tekevät joko Vauhti- tai Duunipajasta hyvän paikan opiskella. Ilmapiiri, avun saaminen, joustavuus, kiinnostavat opinnot, tehtävien valmiiksi saaminen, henkilökunnan merkitys, työrauha ja muut opiskelijoiden käyttäytyminen ryhmässä osoittautuivat opintoja edistäviksi tekijöiksi

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTAA

6.1 Keskeisimmät tutkimustulokset

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, minkälainen merkitys Vauhtipajalla ja Duunipajalla on opiskelijoille ja opiskelijoiden opintojen etenemiseen. Tutkimukseen haastateltiin kahdeksaa opiskelijaa, jota opiskelevat joko Vauhtipajalla tai Duunipajalla. Haastatteluissa tuli esille useita opiskelijoille merkityksellisiä seikkoja, jotka edesauttoivat koulussa käyntiä ja edistivät opintoja. Syy, että opiskelija siirtyi Vauhtipajalle opiskelemaan, oli kaikilla se, että omassa ryhmässä opinnot eivät onnistuneet. Opiskelutahti oli liian tiukka ja opinnot olivat liian vaikeita. Pääasiassa näistä syistä opiskelijoille kertyi poissaoloja ja opinnot eivät edenneet. Duunipajalla opiskelijoille yhteinen piirre oli se, että he olivat tehneet väärän alavalinnan. Duunipajalla opiskelijat opiskelivat yhteisen tutkinnon osan opintoja ja valmistautuivat pohtimaan alavalintaa.

Haastatteluissa opiskelijalle sopiva opiskelutahti ja riittävä sekä oikea-aikainen avun saaminen opinnoissa nousi tärkeäksi opintojen etenemiseen vaikuttavaksi tekijäksi. Tehtävien kunnollinen ohjeistus ja mahdollisuus ohjeiden selvittämiseen vaikutti opiskeluun positiivisesti. Haastateltavat olivat yhtä mieltä siitä, että opinnoille ja oppimiselle pitäisi antaa riittävästi aikaa. Sekä Vauhtipajalla että Duunipajalla opiskelijan opinnot suunniteltiin opiskelijan henkilökohtaisen tilanteen mukaan. Haastatteluissa tärkeäksi asiaksi muodostui se, että opiskelijan päivittäistä ja viikoittaista työaikaa voitiin sopia opiskelijan sen hetkiseen tilanteeseen sopivaksi. Se auttoi opintojen etenemistä jokaisella. Tärkeäksi koettiin se, että työpäivät olivat aina samaan aikaan. Suuret vaihtelut lukujärjestyksissä koettiin hankaliksi. Henkilökohtaista suunnitelmaa pidettiin kaikkien haastateltavien osalta tärkeänä. Erityisen tuen suunnitelma toteutui haastateltavien mielestä sekä Vauhtipajalla että Duunipajalla paremmin kuin normaaliryhmässä. Henkilökunnan ymmärrys opiskelijoiden haasteista oli merkittävä opintoja edistävä tekijä.

Haastatteluissa tuli esille se, kuinka merkityksellistä opiskelijoille on, että koulussa on tutut samat turvalliset aikuiset vastassa opiskeluympäristössä. Henkilökunnan kannustus, "tsemppaaminen" ja rennon ilmapiirin luominen motivoivat opiskelijoita. Tutun henkilökunnan osuus nousi tärkeäksi, sillä osalla se oli ainoa tuki opinnoissa. Myös fyysinen paikka, johon tullaan, osoittautui tärkeäksi tekijäksi.

Ryhmän merkitys opintojen etenemiseen vaihteli opiskelijoiden vastauksissa. Vauhtipajaa ja Duunipajaa eivät kaikki kokeneet varsinaiseksi ryhmäksi, sillä opiskelijat vaihtuivat ryhmissä. Vastauksissa kuvattiin Vauhtipajaa ja Duunipajaa ryhmiksi, joissa on rauhallista, mukavaa ja siellä saa olla oma itsensä ja siellä saa tehtäviä tehokkaasti tehtyä. Osa halusi tehdä tehtäviä yksin ja omassa tahdissaan ja he eivät kaivanneet muita opiskelijoita opiskelussa. Kaverien merkitys opintojen etenemiseen vaihteli vastauksissa. Jos aiemmissa opinnoissa oli kokenut koulukiusaamista, oli kavereiden merkitys nyt suuri. Kavereita tärkeämpi asia monelle oli, että saavat tehtäviä tehtyä ja opinnot etenevät.

Haastatelluilla oli kaikilla sama tavoite. He halusivat, että opinnot etenevät ja tavoitteena oli myös valmistuminen ja työelämään siirtyminen. Kaikilla oli positiivinen kuva opintojen etenemisestä ryhmässä, jossa nyt opiskelivat.

6.2 Pohdintaa

Niittylahden (2021, 105–107) mukaan erityisesti ensimmäinen vuosi opinnoissa on tärkeä opiskelijalle, jotta opinnot lähtevät etenemään. Oppilaitoksen tulisi kiinnittää huomiota erityisesti alkuvaiheen merkityksellisyyteen sekä opiskelijoilla esiin tulleisiin tuen tarpeisiin. Tässä tutkimuksessa vain yksi opiskelijoista opiskeli ensimmäistä vuottaan ammatillisessa koulutuksessa, muilla oli opintoja takana jo enemmän. Samoja merkityksellisiä asioita nousi kuitenkin esille opintojen etenemisen suhteen.

Tämän opinnäytetyön tuloksissa opiskelijalle henkilökohtaisesti suunniteltu opiskelutahti tuotti opintojen etenemistä. Sopiva opiskelutahti tuli esille myös Halme-Mäen (2024, 48) tutkimuksessa, jossa todettiin, että opiskelijatahtinen eteneminen tuotti opiskelutuloksia. Opetushallitus linjaa myös, että opinnoissa voi edetä nopeasti tai hitaammin omaan tahtiin (Oph s.a.). Niittylahti ym. (2019, 20) toteaa, että opiskelijat tarvitsevat aikaa, tilaa ja mahdollisuuksia, jotta kiinnittyminen opintoihin onnistuu. Opinnäytetyön tuloksissa tuli esille myös se, että opiskelijoilla oli ollut hankaluuksia ”työssäoppimassa” eli työpaikalla tapahtuvan oppimisen jaksoilla. Puoliväli 2023 toteaa, että osa opiskeli-

joista kokee oppimisen turvallisempana, kun opiskelun sai tehdä kouluympäristössä. Opiskelijaa auttoi myös se, että opettaja oli ohjaamassa ja varmistamassa oppimista työssäoppimispaikalla. (Puoliväli 2023, 38.) Niittylahti ym. toteavat, että oppilaitosmuotoinen opiskelu voi tukea joidenkin opiskelijoiden etenemistä paremmin kuin työelämäpainotteinen opiskelu. (Niittylahti ym. 2019, 9–10.)

Työpäivien pituuden ja alkamisajan merkitys näkyi opinnäytetyön tuloksissa. Kun opiskelijakohtaisesti aikoja voitiin suunnitella, opinnot etenivät paremmin. Myös Myllykoski-Laine, ym. (2024, 36) toteavat tutkimuksessaan, että tämän päivän opiskelijoille kahdeksalta alkavat oppitunnit koulussa ovat vaikeita ja koulupäivän pituuteen pitää kiinnittää huomiota samoin koulupäivien tauottamiseen.

Opetus koettiin tavallisessa ryhmässä vaikeaksi ja asiat etenivät liian nopeasti. Tämä opetuksen seuraamisen vaikeus näkyi myös Kouluterveyskyselyn (2023) tuloksissa. Riittävä avun saaminen opinnoissa tuli esille tätä opinnäytetyötä tehdessä useasti. Riittämätön apu opinnoissa oli suurena syynä opiskelijoiden siirtymiseen Vauhtipajalle. Erityisen tuen suunnitelman merkitys korostui haastatelluilla opiskelijoilla. Kun oikeanlaista apua oli saatavilla, opinnot etenivät. Laki ammatillisesta koulutuksesta määrää, että ammatillisella toisella asteella opiskelijoilla on oikeus tarvittaessa erityiseen tukeen (Laki ammatillisesta koulutuksesta 64. §). Hallitusohjelmaan on kirjattu, että opiskelijoille turvataan oikeus tarvittavaan oppimisen tukeen (Valtioneuvosto 2023).

Opinnäytetyön tuloksissa tutut, turvalliset aikuiset, jotka kannustivat ja ymmärsivät opiskelijoita kokonaisvaltaisesti opinnoissa, olivat tärkeässä roolissa opiskelijoiden opintojen etenemisessä. Niittylahti ym. (2019, 19) tuovat esille, kuinka merkityksellistä opiskelijalle on opettajilta ja henkilöstöltä saatu ohjaus ja tuki. Myllykoski-Laine ym. (2024, 31) kertovat tutkimuksessaan esille tulleita hyvän opettajan piirteitä. Ymmärtävä, kannustava, rento, joustava ja joka tukee nuoria aktiivisesti opinnoissa, ovat opettajan ominaisuuksia, joita nuoret arvostavat. Henkilökunnan tuki ja myönteinen asenne sekä läsnäolo ja saavutettavuus ovat tärkeitä henkilökunnan toiminnassa, jotta opiskelija kokee henkilökunnan opinnoissaan tärkeäksi. Opettajilla ja ohjaajilla pitäisi olla valmiudet tunnistaa ja huomioida nuoruuden ikävaiheen ilmiöitä (Niittylahti 2021, 74).

Myös se, että opettajan kanssa pystyi keskustelemaan muustakin kuin koulunkäynnistä koettiin merkityksellisenä. Kouluviihtyvyyden kannalta on merkittävää, että opettajien kanssa voi olla positiivisessa vuorovaikutuksessa. (Myllykoski-Laine ym. 2024, 28, 31, 39.) Jos opiskelija kokee saavansa riittävästi tukea alanvaihtoon ja vaihto sujuu toimivasti, voi tällä olla vaikutusta jopa koko työuran ajan kehittyvään osaamisidentiteettiin (Kajastus 2024, 48).

Opinnäytetyön havainnot paljastavat, että ryhmään kuulumisen tärkeys ja kavereiden merkitys opinnoissa ei ole kaikille tärkeää. Vain pieni osa mainitsi kavereiden tärkeydestä opiskelussa. Samoin ryhmään kuulumisen merkitys ei noussut tässä opinnäytetyössä tärkeäksi. Ryhmään kuulumisen kuvattiin "ihan kivaksi, mutta ei niin tärkeäksi" asiaksi. Kun verrataan tämän opinnäytetyön tuloksia aikaisempiin tutkimuksiin, tässä asiassa huomataan eroa. Niittylahden (2021, 62) tutkimuksessa korostui ryhmän ja kavereiden merkitys motivaation ylläpitäjänä. Niittylahden ym. (2019, 9) mukaan kavereiden olemassaolo ja tuki on opiskelijoille ensiarvoisen tärkeää. Myös Myllykoski-Laine ym. 2024 ovat tutkineet kouluun ja opintoihin kiinnittymistä. Heidän tutkimuksessaan todetaan kaverit selkeäksi koulunkäyntiä ja opiskelua tukevaksi tekijäksi. (Myllykoski-Laine, 2024, 29.). Kaverisuhteiden muodostuminen voi olla työlästä, vaikeaa, kuten Souto tutkimuksessaan mainitsee (Souto 2014, 24–25). Aiemmissä tutkimuksissa (Niittylahti 2021) tutkittavat opiskelijat olivat pääasiassa ensimmäisen vuoden opiskelijoita, ja tuloksissa painottui ensimmäisen puolen vuoden merkitys. Tässä opinnäytetyössä haastateltiin opiskelijoita, joilla oli jo ollut hankaluuksia opinnoissaan ja opintoja oli takana jopa jo vuosia. Suurelle osalle oli laadittu erityisen tuen suunnitelma. Aiemmissä tutkimuksissa tutkittavat eivät olleet valikoituneet ryhmiin samoilla perusteilla. Tämän opinnäytetyön tulosten perusteella ei voida vahvistaa, että kaikille opiskelijoille ryhmään kuulumisen ja kaverit olisivat opiskelussa tärkeitä.

Opinnäytetyön tuloksissa ilmeni, että kaikkien haastateltavien opinnot olivat edenneet, kun oikeanlaista tukea oli saatavilla. Kaikilla oli myös positiiviset ajatukset siitä, miten opinnot sujuvat ja mitä he tulevaisuudessa haluavat tehdä. Valmistuminen ja työpaikan löytyminen olivat keskeisiä odotuksia haastateltavilla. Tulevaisuuteen suuntaaminen on keskeistä opiskelijan opinnoissa Niittylahden (2021, 63) mukaan.

Opiskelijoiden turvallisuuden tunteeseen vaikuttavana tärkeimpänä tekijänä oppilaitoksessa Puolivälin (2023) tutkimuksen mukaan on muut ihmiset ja sosiaaliset suhteet kaikkiin yhteisössä toimiviin. Ryhmään kuuluminen mainittiin myös turvallisuuden kokemiseen vaikuttavana tekijänä. (Puoliväli 2023, 37.) Opinnäytetyön tuloksissa turvallisuuden tunne liittyi vahvasti siihen, että oppilaitoksessa on samat tutut aikuiset opiskelijoiden kanssa työskentelemässä. Tuloksissa tuli esille myös, että hyvä vastaanotto oppilaitoksessa ja tieto siitä, että kiusaamista ei ole, toi turvallisuutta opiskelijoille. Kouluympäristössä opinnot onnistuivat.

Tredun strategisessa ohjelmassa mainitaan, että Tredu satsaa sekä henkilökunnan että opiskelijoiden hyvinvointiin ja osaamiseen. Missiona Tredulla on mm. se, että oppilaitos kohottaa ja ylläpitää ammatillista osaamista. Tredu myös mahdollistaa yksilölliset opintopolut ja toimii yhteiskuntavastuullisesti. Hyvän elämän edistäminen on myös osana missiota. (Tredun strateginen ohjelma s.a.)

6.3 Johtopäätökset

Vauhtipajalla ja Duunipajalla opiskelijoiden opinnot etenevät heille suunnatun tuen välityksellä. Haastateltavista yksikään ei enää harkinnut opintojen keskeyttämistä. Haastateltavat ovat saaneet opintojaan etenemään kurssveja suorittamalla ja myös kokonaisten opintokokonaisuuksien suorittaminen on onnistunut. Haastatteluissa ilmeni, että suurimmalla osalla ryhmien opiskelijoista on erityisen tuen suunnitelma. Opiskelijat kokivat, että tämä huomioidaan kyseisissä ryhmissä hyvin ja se auttaa heitä opinnoissa. Opiskelijat saavat positiivisia oppimiskokemuksia, johon on vaikuttanut suuresti sopiva opiskelutahti, riittävä ja oikea-aikainen apu, tutut turvalliset aikuiset, kannustus, rento ilmapiiri, ystävälliset kohtaamiset, ja rauhallinen oppimisympäristö. Nämä ovat vaikuttaneet koulunkäyntiin suuresti ja vaikutukset näyttäytyvät esimerkiksi tulevaisuuden suunnitelmina. Kaikilla haastatelluilla on ajatuksena valmistua ammattiin ja hakeutua työelämään.

Oppilaitokselle opiskelijoiden keskeyttämisen ennaltaehkäisy on tärkeää. Sekä Vauhtipajan että Duunipajan toiminnalla saadaan keskeyttämisiä vähentämään ja opiskelijoita pysymään opinnoissa. Vauhtipajalla, joka on suunnattu

Ravintoja- ja cateringalan opiskelijoille, saatiin opintoja edistettyä opiskelijoilla, joilla edellisessä ryhmässä oli ollut vaikeuksia. Vaikeuksia aiheutti opiskelijoiden kokemukset siitä, että opinnot etenevät liian nopeasti ja ovat liian vaikeita. Opiskelijoilla oli myös paljon poissaoloja koulusta tai jokin henkilökohtainen asia häiritsi opiskelua. Työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa oli myös useilla opiskelijoilla vaikeuksia ja näitä jaksoja keskeytyi. On tärkeää, että opiskelijoilla on paikka, missä voi turvallisesti jatkaa opintojaan. Myös vääriin ala-valintoihin saatiin apua, kun Duunipaja pystyy auttamaan opiskelijoita etenemään opinnoissa kohti seuraavaa tutkintoalaa.

Haastatteluissa tuli ilmi, että jos näitä tukimuotoja ei olisi, opiskelijat olisivat keskeyttäneet tai jopa lopettaneet opinnot. Vuosittain opiskelijoita opiskelee Vauhtipajalla ja Duunipajalla yhteensä keskimäärin 150. Opiskelijat ovat oppilaitokselle tärkeitä ja yhtään turhaa opiskelijan keskeyttämistä ei haluta. Oppilaitoksen rahoituksen perustuminen myös opiskelijoiden suorituksiin tekee näistä kahdesta tukimuodosta myös oppilaitokselle tärkeitä. Voitaisiin laskea, kuinka paljon oppilaitos menettäisi rahoitusta, jos nämä kaikki opiskelijat keskeyttäisivät opinnot ja näin ei myöskään opiskelijoiden suorituksista rahoitusta tulisi.

Oppilaitoksessa pitäisi tarkastella näiden kahden tukimuodon hyötyjä niin opiskelijoille kuin oppilaitoksellekin. Tähän löytyy perustetta Tredun strategisesta ohjelmasta. Tässä opinnäytetyössä Vauhtipaja ja Duunipaja todetaan tärkeäksi tukimuodoksi siellä opiskeleville opiskelijoille. Tämän tyyppistä toimintaa toivoisi kaikille tutkintoaloille, sillä opiskelijoilla on paljon hankaluuksia ja opintojen keskeyttämistä tapahtuu paljon. Oikeanlainen tuki oikeaan aikaan saa opiskelijat pysymään opintojen parissa. Kouluympäristössä opiskelu on osalle opiskelijoista tekijä, jolla opinnot etenevät.

6.4 Luotettavuuden arviointi

Tutkimuksen kohteena oli Vauhtipajan ja Duunipajan opiskelijat. Yhteisenä piirteenä opiskelijoilla oli, että opinnoissa oli ollut hankaluuksia. Tässä tutkimuksessa oli tarkoituksena tutkia, millainen merkitys Vauhtipajalla ja Duunipajalla opiskelussa on opiskelijan opintojen etenemiseen.

Tutkimus on minulle merkityksellinen, sillä olen toiminut Vauhtipajalla erityisopettajana useita vuosia. Olen myös ollut suunnittelemassa ja käynnistämässä Vauhtipajan toimintaa sen aloittaessa 2016. Erityisopettajana olen tullut tietoisiksi opiskelijoiden haasteista opiskelussa. Duunipajan toiminta ei minulle ollut ennen tämän tutkimuksen tekemistä täysin tuttua. Halusin osoittaa myös Duunipajan merkityksellisyyden opiskelijoille ja oppilaitokselle. On tärkeää, että näiden tutkimuotojen hyöty tulee näkyväksi.

Tutkimukseksi valitsin laadullisen tutkimuksen, sillä se soveltuu parhaiten ihmisten kokemusten tutkimiseen. Puolistrukturoitu haastattelu oli menetelmänä sopiva, sillä se antoi mahdollisuuden muuttaa ja muotoilla kysymyksiä ja kysymysten järjestystä.

Aineiston keruu tapahtui haastattelemalla kahdeksaa opiskelijaa. Haastattelin kaikki osallistujat yksin. Kaikki haastateltavat osallistuivat tutkimukseen vapaaehtoisesti ja henkilökunta puolsi haastateltavien valintaa sopivana kohdejoukko tutkimukseen. Anonymiteetti suojattiin poistamalla haastattelujen litterointivaiheessa tunnisteet, joista haastateltava olisi tunnistettavissa. Haastateltavien henkilökohtaisia tietoja ei kerätty ja nauhoitetut haastattelut tuhoaan opinnäytetyön valmistuttua.

Puolet haastateltavista oli minulle tuttuja Vauhtipajalta, jossa toimin erityisopettajana. Duunipajan opiskelijoihin kävin tutustumassa etukäteen ja sain luotua luottamuksellisen tilanteen haastatteluissa. Kaikki haastattelut sujuivat hyvin. Ainoana poikkeuksena yhden haastateltavan reaktio nauhoituksen alkamiseen, hän ei pystynytään puhumaan. Haastattelu kirjattiin ilman nauhoitusta ja haastateltava toimitti minulle myös kirjalliset vastaukset.

Aineiston analyysinä käytin teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä, joka osoittautui hyväksi valinnaksi. Aineistona oli haastatteluista litteroitu materiaali. Tutkimustulokset sain luokittelemalla aineiston esitettyyn viitekehykseen. Sain näin rungon analyysille ja aineistosta poimittua tärkeät asiat tähän. Pelkistin aineistoa ja sain aineiston jaettua alaluokkiin. Yläluokat muodostuivat näiden avulla teoriasta ja yhteiseksi tekijäksi sain opintojen etenemisen. Tutkimuksen raportissa olen esittänyt näin esiin tulleita asioita.

6.5 Jatkotutkimusehdotukset

Koulumaailmassa on paljon tutkittuja asioita, mutta on myös sellaisia, joihin ei ole vielä riittävästi perehdytty. Opiskelijoiden haasteet ja niihin vastaaminen toisen asteen koulutuksessa on asia, joka kaipaisi lisää tutkimusta. Tärkeää olisi, että opiskelijat opiskelisivat opintonsa valmiiksi ja saisivat hyvät lähtökohdat tulevaisuudelleen. Kouluissa ja oppilaitoksissa pyritään tukemaan tätä. Nyt jo tiedetään, että perusasteella opiskelijat tarvitsevat paljon tukea, miten tästä saadaan jatkumo toiselle asteelle, jotta opiskelijoiden opinnot etenevät suunnitellusti? Hallitusohjelmassa (2023) luvataan, että toisen asteen oppimisen tukea yhtenäistetään. Mielenkiintoista olisi tutkia, miten tämä tulee näkymään oppilaitosten arjessa.

”Oppimisen tuen yhtenäistämiseksi toisella asteella on asetettu kehittämissuunnitelma. Kehittämistä tuetaan myös ohjelmalla, jossa yhteensä 25 miljoonaa euroa on suunnattu oppimisen tuen kehittämiseen lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa. Vuodesta 2025 alkaen sekä lukiokoulutuksen että ammatillisen koulutuksen rahoitukseen lisätään 10 miljoonaa euroa oppimisen tuen lisätehtävistä aiheutuviin kustannuksiin.” (Hallitusohjelma 2023). Toisaalla kuitenkin esitetään koulutuksen tuen leikkaamisia. Miten tällainen yhtälö saadaan toimimaan oppilaitoksissa, olisi tutkimisen arvoista.

Mielenkiintoinen tutkimuskohde olisi se, miten Vauhtipajalla tai Duunipajalla opiskelu on vaikuttanut nuoren elämään ja opiskelupolkuun. Vauhtipaja on toiminut jo niin kauan, että tutkimukseen löytyisi kohdejoukkoa. Myös erityisen tuen vaikutus opiskelijan opintopolkuun olisi hyvä tutkimuksen kohde. Oppivelvollisuuden laajentumisen vaikutukset toisella asteella tarjotun tuen määrään olisi myös tutkimuskohteena hyvä.

Opiskelijat puhuivat haastatteluissa useaan kertaan ilmapiiristä. Olisi mielenkiintoista tutkia, mitä kaikkea tällä opiskelijat tarkoittavat toisella asteella. Ilmapiiristä on tutkimuksia, mutta toisen asteen opiskelijanäkökulma olisi kiinnostava.

LÄHTEET

- Airila, A., Mattila-Holappa, P., Kurki, A.-L., & Nykänen, M. 2019. Työelämässä oppiminen, ohjaus ja oppilaitosyhteistyö työpaikkojen näkökulmasta. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 21(2), 24–41. Verkkojlehti. Saatavissa: <https://journal.fi/akakk/article/view/86932> [viitattu 21.10.2024]
- Amisbarometri. 2022. Poimintoja tuloksista. Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry. WWWdokumentti. Saatavissa: <https://sakkiry.fi/wp-content/uploads/2022/05/amisbarometri2022.pdf> [viitattu 5.3.2024].
- Ammatillisen koulutuksen käsitteitä: opinnoissa eteneminen. 2023. KARKKI – Kokonaisarkkitehtuuria ammatilliseen koulutukseen -hanke. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://wiki.eduuni.fi/pages/viewpage.action?pageld=402072424&preview=/402072424/402072447/ammattillisen_koulutuksen_kasitteita.pdf [viitattu 5.3.2024].
- Ammatillisen koulutuksen käsitteitä: osaamisen kehittyminen. 2023. KARKKI – Kokonaisarkkitehtuuria ammatilliseen koulutukseen -hanke. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://wiki.eduuni.fi/pages/viewpage.action?pageld=402072424&preview=/402072424/402072447/ammattillisen_koulutuksen_kasitteita.pdf [viitattu 5.3.2024].
- Ammatillisen koulutuksen käsitteitä: tuki. 2023. KARKKI – Kokonaisarkkitehtuuria ammatilliseen koulutukseen -hanke. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://wiki.eduuni.fi/pages/viewpage.action?pageld=402072424&preview=/402072424/402072447/ammattillisen_koulutuksen_kasitteita.pdf [viitattu 5.3.2024].
- Ammatillinen koulutus s.a. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Saatavissa: <https://okm.fi/ammattillinen-koulutus> [viitattu 15.10.2024].
- Antikainen, A., Rinne, R. & Koski, L. 2021. Kasvatussosiologia. 6. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Duunipajat s.a. Tampereen seudun ammattiopisto Tredu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tredu.fi/hakijalle/koulutustarjonta/duunipajat/> [viitattu 23.9.2024].
- Elo, K. & Viitanen U.-M. 2023. Pajatoimintaa matalalla kynnyksellä Tampereen seudun ammattiopisto Tredun duunipajatoiminta kuntakokeilun asiakkaille. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Nuorisokasvatuksen johtaminen ja kehittäminen. Ylempi amk-opinnäyte. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2023052915446> [viitattu 5.4.2024].
- Eperusteet. s.a. Ammatillinen koulutus. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Ammatillinen koulutus - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](https://www.eperusteet.fi/Ammatillinen_koulutus_-_ePerusteet_(opintopolku.fi)) [viitattu 5.3.2024].
- Erityinen tuki ammatillisessa koulutuksessa. s.a. Opetushallitus. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/8676521> [viitattu 11.3.2024].

Halme-Mäki, K. 2024. Merkityksellisiä tekijöitä opintoihin kiinnittymisessä. Erään ammatillisen erityisoppilaitoksen TUVA-koulutuksen henkilöstön näkemyksiä. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Humanistisen alan ylempi korkeakoulututkinto. Opinnäytetyö. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024090824864> [viitattu 5.10.2024].

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2015. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. E-kirja. Helsinki: Gaudeamus. Saatavissa: <https://kaakuri.finna.fi/> [viitattu. 5.4.2024].

Jaatinen, P. 2024. Erityisopettaja. Haastattelu 15.3.2024. Tredu.

Juuti, P. & Puusa, A. 2020. Laadullisen tutkimuksen aineiston hankintamenetelmiä. Juuti, P. & Puusa, A. (toim.). Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. E-kirja. Gaudeamus. Saatavissa: <https://www.elibrary.com/reader/9789523456167> [viitattu 5.4.2024].

Kajastus, K. 2024. Alanvaihtoaikeiden yhteys erillisyyden ja merkityksellisyyden kokemuksiin. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 26(2), 32–52. Saatavissa: <https://doi.org/10.54329/akakk.146282> [viitattu 21.10.2024].

Katsaus nuorten hyvinvointiin. 2023. Valtion nuorisoneuvosto. Valtion nuorisoneuvoston julkaisuja, numero 70. Saatavissa: https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2023/03/hyvinvointikatsaus_saavutettava.pdf [viitattu 21.10.2024].

Kela. s.a. Opintojen edistyminen ja sen seuranta. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki-opintojen-edistyminen#toisen-asteen-opintojen-edistyminen>) [viitattu 11.3.2024].

Kipponen, A. & Annala, J. 2016 Opintoihin kiinnittyminen opiskelijan elämämaailmassa. *Kasvatus* 47/5, 1–24. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/127588/opintoihin_kiinnittyminen_opiskelijan_elamismaailmassa.pdf?sequence=1&isAllowed=y [viitattu 5.3.2024].

Kivijärvi, A. & Myllyniemi, S. 2022. Läpi kriisien. Kivijärvi, A (toim.). Nuorisobarometri 2022. www-dokumentti. Saatavissa: <https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2023/03/nuorisobarometri-2022-web.pdf> [viitattu 5.3.2024].

Komonen, K. 2012. Paha pudokas? Koulutuksellisen syrjäytymisen tarkastelu yhteiskunnallisessa keskustelussa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 14(2012):2, s. 30–39. Saatavissa: <https://journal.fi/akakk/article/view/114465> [viitattu 9.4.2024].

Kouluterveyskysely 2023. Lasten ja nuorten terveys ja hyvinvointi. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. WWW-dokumentti. Saatavissa: [Lasten ja nuorten terveys ja hyvinvointi | Tableau Public](https://www.terveystenja hyvinvoinninlaitos.fi/lasten-ja-nuorten-terveys-ja-hyvinvointi) [viitattu 11.3.2024].

Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017/531.

Lehtonen, R. 2024. Erityisopettaja. Haastattelu 15.3.2024. Tredu.

Lops. 2021. Tukea lukion opetussuunnitelman perusteiden toteutukseen. Lukio-opiskelijoiden oppimisen haasteita. OPH. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/lukio-opiskelijoiden-oppimisen-haasteita> [viitattu 5.3.2024].

Myllykoski-Laine, S., Jokio, K., Kalalahti, M. & Kiilakoski, T. 2024. Kouluun ja opintoihin kiinnittymisen tukeminen oppivelvollisuusikäisten koulutuksessa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 10: 2024. Saatavissa: https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_1024.pdf. [viitattu 4.10.2024].

Mäkinen, M. & Annala, J. 2011. Opintoihin kiinnittyminen yliopistossa. Mäkinen, M., Korhonen, V., Annala, J., Kalli, P., Svärd, P. & Värri V.-M. (toim.) Korkeajännityksiä – Kohti osallisuutta luovaa korkeakoulutusta, 59–80 E-kirja. Saatavissa: <https://urn.fi/urn:isbn:978-951-44-8530-5>, [viitattu 5.3.2024].

Niittyalahti, S. 2021. ”Mä olen saanut mahdollisuuden oppia”. Opintoihin kiinnittyminen ammatillisessa oppilaitoksessa. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta. Väitöskirja. Tampereen yliopiston väitöskirjat 436.

Niittyalahti, S., Annala, J. & Mäkinen, M. 2019. Opintoihin kiinnittyminen ammatillisessa koulutuksessa. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 21(2), 9–23.

Opetus- ja koulutussanasto: näyttö. 2021. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:10. 2.laitos, 345. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165542/OKM_2024_13.pdf [viitattu 5.3.2024]

Opetus- ja koulutussanasto: näyttöympäristö. 2021. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021:10. 2.laitos, 345. Saatavissa: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165542/OKM_2024_13.pdf [viitattu 5.3.2024]

Oph. s.a. Ammatillinen koulutus. Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/amatillinen-koulutus/amatilliset-tutkinnot> [viitattu 11.3.2024].

Opintopolku.fi. s.a. Saatavissa: <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/amatillinen-koulutus> [viitattu 23.3.2024].

Oppivelvollisuuslaki 1.8.2021/1214.

Piispanen, M. 2008. Hyvä oppimisympäristö. Oppilaiden, vanhempien ja opettajien hyvinvointien kohtaaminen peruskoulussa. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Väitöskirja. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/39883/978-951-39-4871-9.pdf?sequence=1>[viitattu 28.9.2024].

Puoliväli M, 2023. Ravintola- ja cateringalan opiskelijoiden näkemyksiä turvallisesta oppimisympäristöstä ja sen merkityksestä oppimiseen. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Nuorisokasvatuksen johtaminen ja kehittäminen. Ylempi amk-opinnäyte. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202304256286> [viitattu 5.3.2024].

Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. (toim.) 2005. Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Vastapaino 2005.

Ruutu, P. & Jahnukainen, M. 2024. Koulussa koetut paineet ja koulunkäynnin keskeytyminen – nuorten monien maailmojen näkökulma. *Nuorisotutkimus* 42(1), 5–22. Saatavissa: <https://doi.org/10.57049/nuorisotutkimus.914512> [viitattu 21.10.2024].

Salmela-Aro, K. 2022. *Tieteessä tapahtuu*. 3/2022, 3-4.

Salmi, E. 2022. Motivaatio, oppimisvaikeudet ja ammatillisten opintojen loppuun suorittaminen. *Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI-bulletin* 32(3), 4–10. Saatavissa: <https://bulletin.nmi.fi/wp-content/uploads/2022/11/bulletin-3-22-s4-10.pdf> [viitattu 21.10.2024].

Souto, A.-M. 2014. Kukaan ei kysy, mitä mulle kuuluu. Koulutuksen keskeyttäjät ja ammatilliseen koulutukseen kuulumisen ehdot. *Nuorisotutkimus* 4/2014, 19–35.

Tilastokeskus. 2022. Opintojen keskeyttäminen lisääntyi ja valmistuminen hidastui toisen asteen koulutuksessa koronavuonna 2020. www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.stat.fi/uutinen/opintojen-keskeyttaminen-lisaantyi-ja-valmistuminen-hidastui-toisen-asteen-koulutuksessa-koronavuonna-2020> [viitattu 23.3.2024].

Tilastokeskus s.a. Tilastot. Tilastokeskuksen maksuttomat tilastotietokannat. Saatavissa: https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_kkesk/stat-fin_kkesk_pxt_14qe.px/ [viitattu 8.4.2024].

Tredu. s.a. Erityinen tuki ja varhainen tuki. WWW-dokumentti. Saatavissa <https://www.tredu.fi/opiskelijalle/ohjaus-ja-tuki/erityinen-tuki-ja-varhainen-tuki/> [viitattu: 16.2.2024].

Tredun strateginen ohjelma s.a. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.tredu.fi/tredu/strategia/> [viitattu 9.10.2024].

Tuomi J. & Sarajärvi, A. 2011. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Vantaa

Valtioneuvosto. 2023. Vahva ja välittävä Suomi. Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023. Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58. Saatavissa: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165042/Paaministeri-Petteri-Orpon-hallituksen-ohjelma-20062023.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 23.3.2024].

Haastattelurunko

Taustatietokysymykset:

Ikä?

Mitä alaa opiskelet?

Koska olet aloittanut opiskelut Tredussa?

Teema 1

Miksi opiskelijat ovat päätyneet näihin ryhmiin opiskelemaan?

- Miksi olet päässyt Vauhtipajalle /Duunipajalle opiskelijaksi?
- Mitä hankaluuksia sinulla oli aiemmassa ryhmässä?
- Onko joku muu syy, miksi olet päässyt tänne?
- Kuka suositteli sinulle tätä ryhmää?
- Onko sinulle laadittu ETS? Milloin?

Kuinka kauan olet ollut tässä ryhmässä?

Missä olisit nyt, jos Vauhtipajaa /Duunipajaa ei olisi olemassa?

Teema 2a)

Mikä merkitys Vauhtipajalla / Duunipajalla on opiskelijalle ja opintojen etenemiselle?

Miten opintosi ovat nyt edenneet?

Millaisia suorituksia olet saanut tehtyä?

- Mikä on auttanut sinua opinnoissa Vauhtipajalla/Duunipajalla?
- Miten työajat eroavat entisestä lukujärjestyksestä? Millainen merkitys työajoilla on sinulle?
- Miten opinnot eroavat ns. alkuperäisen ryhmäsi opinnoista?
- Miten henkilökunta auttaa sinua? Millaista eroa on henkilökunnan toiminnassa verrattuna entiseen ryhmääsi?
- Miten opiskelutahti eroaa edellisestä ryhmästä? Kuka määrittelee Vauhtipajalla/Duunipajalla opiskelutahdin?
- Minkälaisen ohjeistuksen saat tehtäviin? Miten ohjeistus eroaa edelliseen ryhmään verrattuna?
- Miten henkilökunta tukee opiskeluasi? Kuka/ketkä auttavat sinua koulussa?
- Minkälaisia odotuksia sinun opiskeluusi nyt (Vauhtipajalla / Duunipajalla) kohdistuu?
- Millainen on tämä ryhmä? Mitkä tekijät ovat auttaneet sopeutumaan tähän ryhmään?

- Millainen ilmapiiri luokassa on verrattuna aiempaan ryhmään? Mistä ilmapiiri johtuu?
- Miten erityisen tuen suunnitelma toimii? Mitä sinulle tärkeää on erityisen tuen suunnitelmassa?
- Onko elämäntilanteessa tapahtunut muutoksia? Miten elämäntilanne on otettu Vahtipajalla/ Duunipajalla huomioon?
- Saatko muualta tukea opiskeluun?

Teema 2b) Mikä merkitys Vauhtipajalla / Duunipajalla on opiskelijalle ja opintojen etenemiselle?

Kuvaile, kuinka tärkeitä sinulle ovat seuraavat asiat ja miten ne näkyvät Vauhtipajalla/Duunipajalla?

- Ryhmään kuuluminen
- Kaverit
- henkilökunta huomioi sinut ja sinulla olevat mahdolliset haasteet
- Sopiva opiskelutahti
- Turvallisuus
- Kohtelu
- Säännöllinen koulurytmi
- Selkeät ohjeet
- Henkilökohtainen suunnitelma

- Opo ja kuraattori ovat apuna

- Koulun koko henkilökunta on apuna

Lopuksi:

Miksi on tärkeää, että opinnot etenevät?

Tiedätkö, kuinka Kela seuraa opintojen etenemistä? Kelan tuki opintoihin?

Miksi koululle on tärkeää, että opintosi etenevät?

Mikä on parasta Vauhtipajalla / Duunipajalla opiskelussa?